

۳ - بیانات قبل از دستور آقایان: دکتر صالحی کلانتری - اسنجانی - دکتر شفیق امین - دکتر عاملی رئیس - انقهای قبل از دستور را شروع میکنند آقای دکتر صالحی تشریف میاورید.

دکتر صالحی - با اجازه مقام ریاست و نمایندگان محترم بنده در ایام عید از تعطیلات مجلس استفاده کرده، بقصد زیارت استان قدس رضوی بمشهد مشرف شدم پس از چند روز تصمیم گرفتم از مناطق زلزله زده خراسان نیز دیدن کنم انگیزه من از مسافرت بمناطق زلزله زده، در درجه اول آن بود که از دوستان محترم و هموطنان عزیز که در این نواحی زندگی میکنند و بقهر طبیعت مبتلا شده اند دیداری نموده باشم و در فانی از عملیات و فعالیت هائی که در این چند ماهه از طرف هیأت محترم دولت، جمعیت شیر و خورشید سرخ و مؤسسات وابسته و امور خیریه در اجراء منویات ماوانگانه و همچنین کمکهای کشورهای خارجه که برای بهبود و جبران خسارات بازماندگان از این حادثه دلخراش بعمل آورده اند دیدن کرده و از این لحاظ بک ارزبانی نیز کرده باشم لذا توفیق پیدا کردم که از دهات منطقه گناباد منجمله شهر گناباد بیدخت، کاخک، دشت بیاض، خضری و غیره دیدن کنم. مسلم است منطقه ای که دچار آنچنان زلزله هولناک گردیده و زبر و زور شده و در تاریخ بنام یک حادثه بزرگ ثبت و ضبط شده است، برای هر بیننده ای تأثر آور و فراموش نشدنی است. ولی هر شخص تازه واردی باین مناطق قدم بگذارد احساس میکند که تحول و تحرکی در این نواحی حکم فرماست و برای نجات و بهبود وضع بازماندگان تلاش و کوششهای عالی و انسانی شده است. تشریف فرمائی اعلیحضرت شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی گرامی ایران بمناطق زلزله زده فوق العاده تسلی بخش بوده و یک شادی و غرور زاید الوصفی در کلیه افراد این دهات بوجود آورده است و میتوان گفت مصیبت بان بزرگی را بتدریج بخاطر فراموشی سپرده اند. حقیقتاً اقدامات دولت، جمعیت شیر و خورشید سرخ، وزارت آب و برق، وزارت آبادانی و مسکن، وزارت راه، مؤسسات خیریه، کمکها و مساعدت های ارتش شاهنشاهی، که در زمان

زلزله فوق العاده وجود این بیمارستان اثر بخش بوده و در نجات مصدومین و مجروحین مؤثر بوده است - البته توافقی دارد که بنده توجه جناب آقای دکتر شاهقلی وزیر محترم بهداری را جلب میکنم و حتم دارم در رفع نواقص آن اقدام خواهید فرمود. از لحاظ فنی بلحاظ اینکه بادهای کویری در پی هست در ب های این بیمارستان هر قدر محکم بسته باشد باز هم گردد و خاک نفوذ میکند و بایستی بعقیده بنده در این منطقه در ب ها و پنجره ها دویوشه باشد که تا حدودی از نفوذ خاک جلوگیری بکنند و همچنین اگر اقدام به غرس اشجار در اطراف بیمارستان بشود تا حدودی از نفوذ شن های روان و پیشرفت آنها جلوگیری میکند و در آب و هوای بیمارستان فوق العاده مؤثر خواهد بود. اقدامات عمرانی و خدمات بشر در روستا که هموطنان ما در این حادثه دلخراش نشان داده اند، با در نظر گرفتن کلیه امور اجتماعی، نمونه یک رشد و پیشرفت عمیق در جامعه امروزی است. باید عرض کنم که اهالی این منطقه از نمایندگان محترم خراسان تشکر میگردند که در حادثه زلزله همه آنها حاضر شده بودند و در حدود امکانات و مقدرات راهنمایی و کمک های ذقیمت مردم زلزله زده شده بود بهر حال مردم قدر دانی و اظهار امتنان میکردند. با کمال تأسف، مملکت ما در مسیر خطوط زلزله واقع شده است. بعقیده بنده، همانطوریکه شیر و خورشید سرخ، مجهز بتمام وسایل و همیشه آماده برای مقابله با هر گونه حوادث است، اگر ۴ الی ۵ هزار دستگاه از خانه های ساخته شده فلزی که اخیراً کشور فرانسه، تمسادی از آنها را باین مناطق اهدا کرده است حاضر و آماده داشته باشد، خیلی بجاست. بنظر می آید تهیه آنها در کشور خودمان هم میسر است و اگر خدای نخواست هر آن این قبیل حوادث در هر گوشه مملکت تکرار شود، میتوان در کوتاهترین مدت از وجود این خانه ها، نفع مردم مصیبت دیده استفاده نمود. بعد از ستاخیز ششم بهمین و انقلاب شاه و مردم، دگرگونی خاصی در امور اجتماعی ما رخ داده است و پیشرفتهای همه جانبه در سطح مملکت و شهرها و مراکز استانها انجام شده ولی از حق نباید گذشت در مشهد نو سازی و عمران خیلی چشمگیر تر است چون اینجانب در

سالهای قبل نیز از این شهر مقدس دیدن کرده بودم. این میرساند استاندار محترم خراسان، مصمم است مفهوم نو سازی ایران نو را که بارها رهبر عالیقدر ما گوشزد فرموده اند در مشهد جامه عمل بپوشاند. در مشهد از آقای شهرستانی شهر دار سابق مشهد و شهر دار فعلی تهران بانیکی یاد میشد. امید است در تهران نیز توفیقات زیادی در خدمتگزاری نصیب ایشان بشود. بهر صورت زحمات آقای شهرستانی و اعضاء انجمن شهر در این مدت کوتاه قابل ستایش است امیدواری خیلی زیادی هست که با تصویب لایحه ای که در همین جلسه در دستور مجلس است و توسط جناب آقای خسروانی وزیر محترم کشور تقدیم شده است از پیشامدهای ناگواری که بارندگی و سیل از چند ماه به اینطرف در آذربایجان و خیزستان تهران و اکثر نقاط مملکت بار آورده است، جلوگیری بعمل آید. از جمله مسائلی که جا دارد، شهر دار و اعضاء محترم انجمن شهر تهران توجه نمایند، آنستکه از لحاظ عمران شهری فاصله ای که بین شمال و جنوب تهران از سالیان پیش بهرور پیش آمده است از بین برداشته شود و شهر بزرگ تهران از دو قسمت متمایز خارج گردد و در حقیقت بایستی بداد جنوب شهری ها نظیر خیابان مولوی، چهارراه عباسی، میدان شوش و غیره رسیده و این نقاط بایشرفت و رشد شمال شهر هماهنگی پیدا کنند و منظره و رودی چاده هائی که از جنوب و شرق مملکت بپایتخت منتهی میشود از این وضع خارج شود. برای یک شهر دار مخصوصاً شهری مانند تهران وظایف بسیار سنگینی در پیش است ولی اگر شهر دار قبل از همه بحل مسئله ترفیق و تعیین مسیر مسیلهای و پیشگیری از حوادث و پیشامدهائی مانند سیل بنماید، موفقیت بزرگی را کسب نموده است. اگر فاضل آب و ریا اکوی تهران ساخته شود، جذب آبهای سیل آسادر مواقع بارندگی خیلی آسانتر خواهد بود ولی آنچه بنظر می آید و جنبه فوریت دارد تا تصمیم برای خرابی خانه هائی که در مسیر مسیله ها قرار گرفته اند و با آماده کردن شهر برای فاضل آب، آریا بهتر نیست لاقلاً جویها را کنار خیابانهاست عمیق تر شود که آبهای سیلابی را خارج کند بنظر من اگر این جویها بکمتر از عرض و عمق عمیق تر

شود بشرط آنکه روی آنها را با ساینجرهای آهنین بپوشانند راه آبهای خوبی در فصل بارندگیهای شدید خواهد بود. اصولاً بعد از لوله کشی آب در اکثر خیابانهای تهران، ساختن آن جویهای باریک و کم عرض نیز بکلی منسوخ شده است و بک بارندگی ولو مختصر کفایت که سطح خیابانها را مملو از آب بکند. بنظر میاید توجه به احداث جویها و تعریض آنها تا حدودی از انهدام خانههای جنوب شهر جلوگیری بعمل خواهد آورد آیا بهتر نیست این آبهای بارانی و فراوان که از شمال بجنوب شهر در مواقع بارندگی سرازیر است و پیوسته خانههای ساکنین جنوب شهر را تهدید میکند بطرق مختلف و از همین جویها بیک مخزن بزرگ و دریاچه مانندی در قسمت جنوبی خارج تهران هدایت شود. از ریختن این همه آبها بدریاچه حوض سلطان که دریاچه ای در بسته و شور است جلوگیری بعمل آید و در فصول معین برای آبیاری درختها و جنگلهای مصنوعی از آن استفاده شود. در مملکت ما که از آرزوی قدیم مسئله کم آبی مورد توجه بوده از این آبها در تمام نقاط ایران نه فقط بایستی جلوگیری کرد که خرابی باز نیاید بلکه باید حد اکثر استفاده را از آنها در تمام سطح مملکت نمود. جادارد، از جدیت و کوششهای خستگی ناپذیر دولت و وظیفه دستگاههای اجرایی و کمیتههای خیریه چه در تهران و چه در شهرستانها که در حادثه زلزله خسارتان و بارندگیها و سیلهای هولناک و خانمان برانداز که در آذربایجان و جنوب کشور بوقوع پیوسته است در مجلس محترم قدر دانی شود. بنده از توجه جناب آقای دکتر خطیبی نایب رئیس محترم مجلس شورای ملی و مدبرعامل جمعیت شیر و خورشید سرخ که در تأسیس جمعیت شیر و خورشید سرخ منطقه ای فریدن اقدامات مجدانه ای بعمل آورده اند تشکر مینماید.

رئیس - آقای دکتر صالحی وقت جنابعالی تمام شد.

دکتر صالحی - دو دقیقه بیشتر عرض نمیکند. بطوریکه خاطر نمایندگان محترم مستحضر است، سد شاه عباس کبیر تحت توجهات اعلیحضرت شاهنشاه آریامهر در فریدن در شرف انعام است و تا آخر سال جاری بتنریزی

آن تمام خواهد شد. از هیأت محترم دولت و سایر مسئولین تقاضا مینماید برای اسکان و تعیین تکلیف قطعی اهالی دهاتی که در مخزن دریاچه قرار میگیرند هر چه زودتر تصمیمات مقتضی بگیرند. بنظر بنده برای اسکان آنها خیلی دیر شده است و بایستی هر چه زودتر فکری عاجل برای آنها کرد حتم دارم جناب آقای مهندس روحانی وزیر فعال وزارت آب و برق که از صبح تا پاسی از شب در پشت میز خود برای انجام امور مهمی که به ایشان محول شده است با کمال حسن نیت انجام وظیفه میکنند، در پرداخت عادلانه قیمت خانهها و مزارع رعایت حال کشاورزانیکه از طبقات زحمتکش مملکت هستند و برای رفاه این طبقه شاهنشاه آریامهر الغاء رژیم آریابورعیتی فرموده اند توجه بیشتری مبدول خواهند نمود. بنده از توجهی که دولت جناب آقای هویدا و مسئولین اجرائی در دوره بعد از انقلاب در منطقه فریدن داشته اند، از طرف قاطبه اهالی سپاسگزاری مینماید. در سال ۴۷ بیان عملیات عمرانی و سایر اقدامات که بدنبال آن برنامه سوم در فریدن انجام شده است رضایت بخش بوده و اهم آنها بقرار زیر است:

- ۱- ساختمان بیمارستان ۵۰ تختخوابی داران که در سال ۴۸ تمام خواهد شد.
- ۲- اتمام و افتتاح درمانگاه بهداشتی و درمانی چادگان ۳ - زایشگاه بزرگ حمایت مادران که تحت توجهات علیا حضرت شهبانوی گرامی در فریدن ساخته میشود و در استان دهم کم نظیر است.
- ۴- تجدید و دستگاہ خانه سازمانی برای کارمندان دولت.
- ۵- تحویل پل فلزی برای رودخانه میسر از طرف وزارت راه ۶ - ادامه اسفالت جاده از نا ازاران مرکز شهرستان بسوی منتهی الیه فریدن ۷- ساختمان شهرداری چادگان بوسیله وزارت کشور ۸ - تحویل دو دستگاه اتومبیل و آمبولانس از طرف وزارت بهداشت برای بیمارستان داران و چادگان ۹ - افتتاح شعبه شرکت فرش ۱۰ - تأسیس نمایندگی بانک کشاورزی در فریدن شهر ۱۱ - ساختمان باغ کود در مرکز شهرستان و مراکز بخشها ۱۲ - افتتاح تلفن کاریر فریدن اصفهان ۱۳ - مطالعات درباره امکان تأسیس کارخانه پنبه سازی و بودر سیب زمینی در فریدن و بالاخره تأسیس جمعیت شیر و خورشید سرخ که در بابان

سال ۴۷ انجام گرفت. تأسیس شعبه شرکت فرش از لحاظ صنعت فرش باقی و ترویج کارهای دستی فوق العاده در منطقه روستائی فریدن حائز اهمیت بوده است. اینجانب از توصیه جناب آقای نخست وزیر و جدیت آقای دکتر ذریعی مدیر عامل شرکت سهامی فرش ایران و آقای نظامی رئیس شعبه فرش اصفهان و سرپرست شعبات استان دهم سپاسگزاری مینماید. در فریدن مسئله مورد نیاز و ضروری و در درجه اهمیت احداث راههای فرعی است که در منطقه بزرگ موگویی و چنار رود و حاده کوه رنگ و غیره در برنامه چهارم منظور گردیده ولی متأسفانه هنوز مهندسین مشاور نقشه برداری از آنها را نیز شروع نکرده اند. بنظر بنده که نیمه از سال فریدن مستور از برف است و عملیات عمرانی محدود بفضل معینی است، از سازمان برنامه و جناب آقای مهندس شالچیان وزیر محترم و فعال راه تقاضا مینماید است اکنون که فصل مساعد است دستور نقشه برداری از راههای مزبور صادر نمایند. درباره راههای فرعی که حکم شرائین مملکت را دارند در مجلس محترم یادآورهای زیادی شده است مجدداً بنده عرض میکنم احداث راههای فرعی و روستائی از اهم مسائل مملکتی و در پیشرفت سایر برنامههای مترقیانه عصر انقلاب بسیار مؤثر است چه بعضی از نقاط هست که احتیاج مبرم بسپاهیان انقلاب دارند ولی بعلم نبودن راه امکان اعزام آنها بمحللهای مورد نظر غیر مقدور است. در اسفندماه ۴۷ دو جلد کتاب بسیار نفیس که حاوی صورت جلسات شورای اقتصاد در پیشگاه شاهنشاه آریامهر است بنام مجموعه ای از اسناد تاریخ معاصر ایران بوسیله جناب آقای نیک پی وزیر محترم آبادانی و مسکن چاپ و برای نمایندگان ارسال شده است مطالعه این کتاب را نمایندگان محترم توصیه مینماید چه فرمایشات ملوکانه درباره یاره گذاری اقتصاد ایران و سایر امور مملکتی و اوضاع حکیمانه معظم له بمسئولین اجرائی بی اندازه بر ارزش و مطالعه این صورت جلسه ات برای هر ایرانی ضروری است. بنده ضمن تشکر از جناب آقای نیک پی پیش نهاد مینماید که خلاصه ای از این دو جلد کتاب که حاوی فرمایشات ملوکانه است بتعداد زیادی چاپ و در دسترس کلیه آذره جات و کادر اجرائی بگذارند.

رئیس - آقای دکتر صالحی بقیه را بگذارید برای دفعه دیگر.

دکتر صالحی - در خاتمه قاطبه اهالی شاهدوست و میهن پرست فریدن مخصوصاً ایل محترم چهارلنگ بختیاری و اقلیت ارمنه از اقدامات کشور عراق بر از نفر نموده و آمادگی و جانبازی خود را اعلام و به سیله بنده تقاضا نموده اند من از جناب آقای رئیس محترم مجلس به پیشگاه شاهنشاه آریامهر معروض دارند. متشکرم (احسن - احسن).

رئیس - آقای کلانتری بفرمائید.

منصور کلانتری - جناب آقای رئیس، خانمها آقایان محترم، خاطر شریف همکاران محترم از پیش آمد ناگوار سیل های خانمان بر انداز آذربایجان تا حدودی مستحضر است برای اینجانب فرصتی است مفتنم که گزارشی از وضع ناسامان مردمی آسیب زده و خسارت دیده را بعرض برسانم بطوریکه خاطر مبارک شاهنشاه آریامهر و ملت شریف ایران را جرحه دار کرده عده کثیری از هموطنان دچار فقر و غصه طبیعت شده اند در نتیجه سیل های خانمان بر انداز مخصوصاً اهالی شهرستان میان دو آب حوزه انتخابیه این جانب را بکلی از هستی ساقط نموده و میلیونها رسال خسارت وارد آورده است تا جائیکه رهبر خردمند و پیشوای عالیقدر ملت ایران شاهنشاه آریامهر که همواره در این قبیل موارد دستورات لازم به مجربان وقت صادر میفرمایند در مورد آذربایجان با داشتن مهمانان عالی قدری شخصاً بانفاق شهبانوی محبوب و نیکوکار جهت سرکشی و ملاحظه صدمات و خسارات وارده و تسکین آلام مردم ناسامان با آذربایجان نزول اجلال فرمودند. اینجانب که در بازدید نقاط سیل زده آذربایجان غربی افتخار شرکت در التزام رکاب مبارک همایونی را داشتم از نزدیک شاهد و ناظر مهر و محبت و بزرگواری پدر تاجدار نسبت با افراد آسیب دیده بودم که چندین بار خاطر مبارکشان بشدت متأثر و متألم گردید. این تشریف فرمائی و دلجوئی باعث تسکین آلام و سیاسی فراوان مردم شاهدوست و وطن پرست که کراراً در مواقع حساس مراتب شاهدوستی و وفاداری خود را بمقام شامخ سلطنت و رژیم مشروطه سلطنتی ایران بمنصه ظهور و ثبوت رسانیده اند گردید. شاید همکاران گرامی

از میزان خسارات و صدمات وارده به منطقه میانندوآب و ساکنین آن اطلاع کافی نداشته باشند همینقدر بعرض برسانم که بر اثر تأکیدات ذات مقدس ملوکانه فوراً اقدامات لازمه از طرف دولت و جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران و ارتش دلیر شاهنشاهی بعمل آمد در این مکان مقدس از همه تشکر مینمایم و مراتب سناس و احترام قلبی اهالی میانندوآب را بخاکپای مبارک شاهنشاه آریامهر و خاندان جلیل سلطنت تقدیم میدارد از جناب آقای نخست وزیر که با اعزام معاون محترم خود تیمسار سپهبد بهروز از جناب آقای دکتر خطیبی مدیر عامل محترم جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران بخاطر نظارت مستقیم و اعزام دو نفر از معاونین محترم خود جنابان آقایان جوادی و شکیبانمبندگان محترم مجلس بخاطر اقدامات شبانه روزی و فداکاریهای بیدریغشان در امر نظارت بر نجات سیلزدگان و رساندن وسایل پوشاک و خوراک و وسایل درمان از ارتش دلیر شاهنشاهی از فرمانده محترم ارتش یکم و سایر افسران دلیر و عزیز که شبانه روز در هوای سرد و بارانی آذربایجان آبی از نجات سیلزدگان فراغت نداشتند و بالاخره از فعالیت و مجاهدت شبانه روزی استاندار محترم آذربایجان غربی و سایر مقامات محترم دولتی که واقعا با جانفشانی و فداکاری بینظیر بیاری آسیب دیدگان و سیلزدگان شتافتند و در نجات مردم از هیچگونه خدمت دریغ نورزیدند تشکر مینمایم و از مقامات محترم دولت و جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران تقاضا دارم به نحو شایسته ای موجبات تشویق و تقدیر این قبیل خدمتگزاران صدیق و فداکار را فراهم فرمایند . همکاران محترم شمه ای از اقدامات مسئولین امر در روزهای بدبختی بعرض رسید ولی بیمناسبت نیست آمار مختصری از خسارات وارده که تاکنون بدست آمده بعرض برسد . در میانندوآب از بهمن ماه سیل شروع شده ۱ - سیل اول بطور پراکنده از روز ۱۲ بهمن ۴۷ شروع گردید و سیل دوم از ۱۴ فروردین ۴۸ آمار سیل ۱۲ بهمن برابر گزارش شماره ۲۷۰۰۳ مورخ ۲۷ اسفند ۱۳۴۷ اداره کل اصلاحات ارضی و تعاون روستایی استان آذربایجان غربی بشرح زیر است ۱ - آسیب دیده در حوزة میانندوآب - شهر میانندوآب باضافه

۸ فر به اراضی و باغات از بین رفته ۳۰۰۰۰ هکتار، خانه ویران شده ۲۵۰۰ باب، احشام تلف شده گوسفند در حدود ۴۰۰۰ رأس، گاو و گاو میش، ۴۵۰۰ رأس بر اثر گزارش شماره ۲۳۶۳۳/۲۵/۴۷ اداره آموزش و پرورش میانندوآب مدارس ویران شده در دهات ۳۸ باب میباشد که بقیه هم در شرف انهدام است که بهیچوجه قابل استفاده نمیشد و بعد از جاری شدن سیل دوم در ۱۴ فروردین ۴۸ مسلماً بقیه هم از بین رفته بنا مبنه مگردیده است فعلا دانش آموزان در زیر چادرهای اهدائی شیر و خورشید سرخ مشغول ادامه تحصیل میباشد طبق آمار ناقص بدست آمده که تا جائیکه ارتباط امکان داشته و جناب آقای شکیبانمبندگان اطلاع دارند تعداد دهات آسیب دیده تا کنون به ۹۷ قریه افزایش یافته تعداد خانه های ویران شده ۳۷۰۰ باب، خانه های غیر قابل سکونت ۱۵۶۰ باب، احشام از بین رفته ۱۴۷۰۰ رأس گوسفند و در حدود ۱۸۰۰ رأس گاو و گاو میش . دو کارخانه آجر سازی که ظرفیت تولید روزانه هر کدام در حدود ۱۵۰۰۰۰ عدد آجر بود در جریان سیل اول بکلی ویران شده و دو باب کارخانه آرد سازی هم که یکی ظرفیت شبانه ۲۶ تن و دیگری ظرفیت ۲۰ تن محصول در روز بود از بین رفته است روزی نیست که خبری از تعداد اضافه شدن بر خسارات منطقه میانندوآب نرسد بی مناسبت نیست که از زحمات دو نفر همکاران عزیز تشکر کنم و از اقدام خیر جناب آقای جوادی که در عین حال دو ماه در آذربایجان مشغول خدمت بمردم بودند و بیش از میلیون ریال هم از کیسه پر فتوشان در اختیار اداره آموزش و پرورش آذربایجان گذاشتند که بمصرف ایجاد دبستان رسید تشکر کنم مثل اینکه جناب آقای معیری در نظر دارند که چیزی مرحمت بفرمایند (معیری - عرض کردم شما هم لطف بفرمائید) اطاعت میکنم یکی از نمایندگان محترم تبریز خواهش کردند آمار را از میزان خسارات وارده بآذربایجان شرقی بعرض برسانند تعداد خانه های خراب شده در آستانام ۵۲۵۰/ باب و مغازه های ویران شده ۲۶۰ باب بوده است جناب آقای نخست وزیر که با اتفاق جناب آقای علم وزیر محترم در بار شاهنشاهی در التزام رکاب ملوکانه بودند حسب الامر بندگان اعلیحضرت شاهنشاه آریامهر

طی تلگرافی بجناب آقای دکتر هدایتی در تاریخ ۲۲ فروردین دستور دادند که فوراً هیئتی مرکب از نمایندگان وزارت خانه ها و بانکهای رهنی و ملی - کشاورزی با اختیارات کامل بآذربایجان حرکت نمایند و تصمیمات لازم را در محل با حضور استانداران محترم آذربایجان غربی و شرقی اتخاذ و فوراً بمرحله عمل بگذارند . بعضی از وزارت خانه ها منجمله وزارت راه و آبادانی و مسکن و بانک رهنی ایران اقدامات خود را شروع کردند مـورد تشکر و سیاستگذاری است امیدوارم سایر مسئولین امر هم هر چه زودتر اقدامات لازم خود را شروع کنند و در پیچ و خم مقررات سرگردان نشوند بنا بقول معروف کاری نکنند تاثر باقی از اراک آرند مار گردیده مرده باشد در میانندوآب خانه سالم ، زمین زراعتی سالم دیگر وجود ندارد و همه از بین رفته همکاران عزیز بمقیده مخلص باید در مواقع اضطراری مقررات را زیر پا گذاشت و باید در نظر بگیرند که تمام قوانین و مقررات برای آسایش ملت ایران است بموجب يك نسخه از صورت مجلس تصمیمات هیئت اعزامی که اکنون در دست بنده است بعضی از نمایندگان اعزامی در مورد اتخاذ تصمیم چنان مته را به خشخاش گذارده اند که حتی توضیحات استانداری آذربایجان غربی هم آقایان را قانع نکرده است شاید جناب آقای مهندس بدیع معاون محترم وزارت آبادانی و مسکن که در آن جلسه حضور داشتند و خوشبختانه در جلسه امروز هم حضور دارند میتوانند شاهد عادل و صادقی باشند و بعرض هیئت دولت برسانند من از دولت جداً تقاضا دارم در اجرای مثنویات مبارک ملوکانه ضمن ادامه کمکهای خود مشکلات موجود را فوراً مرتفع و دستورات و تعایمات لازمه را بمسئولین امر در کمک سیل زدگان صادر فرمایند که موجب تشکر ملت و رضای شاهنشاه و خداوند خواهد بود اگر کمکها ادامه نیابد متجاوز از ۲۰ هزار نفر غذا دارند و نه مسکن و نه بذر برای کشت . در پایان عرضم خود را موظف میدانم که این مطلب را نیز بعرض مجلس شورای ملی برسانم که در این چند روز اخیر از طرف مردم شاهدوست آذربایجان بوسایل ممکنه باین جانب نیز مانند سایر آقایان نمایندگان محترم بوسایل ممکنه از قبیل نامه

تلغراف و تلگراف مراجعه و مراتب آمادگی خود را برای هر گونه جانبازی و فداکاری در راه استیفای حقوق حق ملت ایران ابراز و اعلام دارند (احسن - احسن) .

رئیس - آقای ارسنجانی تشریف بیاورید .

ارسنجانی - با اجازه مقام محترم ریاست آقایان

محترم بنده هم مطالبی راجع به سیلی که متأسفانه در تمام نقاط مملکت جاری بود میخواهم بعرض برسانم از شناسند تا چند روز قبل سیل در رودخانه کرج جاری بود بسمت دهات شهر یاز البته یکی دوبار با وسائلی جلویش را بستیم ولی چون آب کم و زیاد میشد خسارت خیلی خیلی زیاد وارد شد البته این خساراتی که بمردم وارد شده چون در تمام نقاط مملکت این آسیب به تمام مردم وارد شده بنده نمیتوانم تقاضای کمک زیادی بکنم ما باید دولت را برای و کمک کنیم تا بتواند موفق به ترمیم تمام این خرابیها بشود و بر نامه های آبادانی ماعطیل نشود مایس از اینکه باروزی ۸۰۰-۹۰۰ نفر کارگر جلوی سیل میرفتیم و کاری نمیتوانستیم بکنیم یک بلدوزر وزارت آب و برق در اختیار ما گذاشت که من خیلی سیاستگری میکنم بالاخره ما رفتیم ۳ بلدوزر دیگر هم کرایه کردیم که خوشبختانه آقای استاندار تهران اجازه این سه بلدوزر را قبول کردند که بپردازند بیست هزار کیسه گونی بردیم و باشاخانه های درخت در مدت ۲۲ روز جلوی سیل را بستیم خرابی خیلی خیلی زیاد است و عرض کردم این خرابیها در تمام نقاط مملکت است و تقاضای ما باید فقط یک صورتی باشد که تحمل زیاد بدولت نشود چون بر نامه های آبادانی بزرگی تصویب کرده ایم که نباید معطل بشود و باید اجرا شود و اگر بخواهیم دولت ترمیم خرابیها را بکند و مردم دولت را کمک نکنند فکر نمیکند به اجرای تمام برنامه ها موفق شویم من معتقدم یعنی يك موضوعی را قبلاً عرض میکنم در موقع تاجگذاری اعلیحضرتین بانك کشاورزی اعلام کرد جرائم و خسارات دیر کرد بدهکارانی که تا ده هزار تومان بدهکار هستند به افتخار این جشن در صورتیکه تا اسفند همان سال بپردازند آن جریمه را نمیکیریم حالا نمیدانم در تمام نقاط مملکت اینطور بود یا در شهر یاز اینطور بود اگر

کسی بازده هزار تومان باده از اروپا تصد تومان بدهکار بود این مورد شامل حال او نمیشد و این بدهی باید ۱۰ هزار تومان باشد یا کمتر، بهر صورت موقعی بود که در آن فصل زارع هم چیزی نداشت که بدهد بهمین دلیل زارعین مملکت اکثر آ بلکه هشتاد درصد نتوانستند از این موهبت استفاده کنند الان این آسیب بتمام مملکت وارد شده همه جا را سیل زده بارندگی بوضع مانع کشت بهاره شده است و بنظر من از نظر کشاورزی آسیب بتمام مملکت وارد شده من میخواهم تقاضا کنم همکاران من در این تقاضا با من همصدا باشند و از دولت بخواهم بانک کشاورزی را وادار کند جرائم و خسارات دیر کرد از زارعین را هر مبلغی که بدهکار هستند نکیر ندچون اینها شش درصد اجاره بولشان را بگیرند و ملک را هم اگر هزار تومان بیار زده ۳۰ تومان گرو میگیرند دیگر جریمه چی است بقول زارعین گره از ما در جلو افتاده آدم هست کسی هزار تومان بدهکار است در مدت ۸۰ سال رسیده به ۱۶۰ هزار تومان و این بیشتر جریمه است در صورتیکه ۳۰ هزار تومان در مدت ده سال ۶۶ درصد که اجاره آن هم سی هزار تومان است جمعا میشود شصت هزار تومان نه صد و شصت هزار تومان جریمه بویج اندر ربح بانک کشاورزی باعث آزار زارعین مملکت میشود باید دولت توجیهی داشته باشد من نمیدانم این بانکها چه میخواهند بکنند بانک صادرات در تمام ده کوره های این مملکت شعبه گذاشته و الان کار این بانک کشاورزی را دارد انجام میدهد خوبست مدیران بانک کشاورزی از بانک صادرات سرمشق بگیرند البته اینها منفعتی میگیرند ولی جریمه نمیگیرند از بت هم نمیکند دو نفر يك شعبه را اداره میکنند در دهات و با اینها اختیار داده اند تا ۵ هزار تومان وام بدهند و سفته بگیرند و در ب خانه آنها نمیروند اگر يك کسی يك خوراک گندم فروخت پولش را فوری به بانک میدهد لازم نیست ده فرسخ برود تا به شعبه بانک کشاورزی برسد ماسد شهر یار کرج ۲۰ شعبه بانک صادرات داریم دو تا شعبه بانک کشاورزی این بانک صادرات هم زودتر پول بر مردم میرساند و هم زودتر پولش را وصول میکند و در فکر اختطار زندانی کردن و جراح کردن اموال مردم هم نیست من میخواستم خواهش کنم از جناب دکتر بگانه توجه بفرمایند بانک کشاورزی

در شهر یار باعث عذاب مردم شده است نوی شهر یار مردم داشتند سیل زار میگرداندند مأمور اجرا پشت سر آنها بودند چندین بازا هالی این موضوع را بر رئیس بانک ذرمیان گذاشته اند مثل اینکه مدیر کل بانک کشاورزی معتقدند اگر مردم از مأمورین ناراضی باشند آن مأمور صالح است در هر حال من میخواستم استدعا بکنم توجیه بفرمائید آسیب به تمام نقاط مملکت رسیده است و مردم هم ناراحت هستند موضوع دیگری که میخواستم عرض کنم مردم شهر یار با تمام خساراتیکه دیده اند آماده اند بدولت کمک کنند و تا ۲۰۰ هزار تومان حاضرند بدولت کمک کنند که پشت این سد خاکی که جلوی سیل بسته شده يك دیوار بتونی جلوی آن ساخته شود که این سیل هم ساله این بلارا بسر مردم نیارود در حدود هفتاد دهوق به جلوی این سیل است الان سد بزرگی بسته شده است جناب آقای دکتر بگانه و اگر يك دیوار بتونی پشت این سد خاکی نباشد و آبیکه از سد جاری میشود دو برابر این میزانیکه آمده باشد این سد خاکی را باز میشود اما اگر دیوار بتونی ساخته شود مردم خاطر جمع هستند و جان و مال مردم در امان است چون آب رودخانه منحرف شده و نوی جلگه افتاده است و موضوع مهم دیگری که بنده چند روز است گرفتار آن هستم و مردم مرتب به بنده مراجعه میکنند کلیه مردم شهر یار و ساوجبلاغ و اشتهارد که قریب دویست و چهل هزار نفر هستند نمایندگانی فرستاده اند و تقاضا کرده اند راجع به موضوع بعراق مبدانید که ما بخاک عراق علاقه قلبی داریم و نمیتوانیم سلب علاقه کنیم بقول معروف با شیر اندرون شده با جان بدرود مردم عراق از دوستان ما هستند و ایرانیان بهترین دوستان مردم عراق هستند بلکه فامیل شده اند نمایندگان زارعین بمن مراجعه کرده اند که با پولی که شبانه روز زحمت کشیده اند تاهیه کرده اند و برای زیارت بعراق رفته اند با ناملايمات مأمورین عراق روبرو شده اند و بقدری عصبانی و ناراحت هستند که حساب ندارد رفتار مأمورین عراق غین دوستانه بوده و تقاضای مردم از شاهنشاه این است که او امری صادر بفرمایند که متبعم ایرانی دیگر این ناملايمات را در عراق نبیند و مردم گوش بفرمان

شاهنشاه برای فداکاری جان و مال آمادگی دارند (صحیح است) بنده دیگر عرضی ندارم اگر از وقت بنده باقی مانده است به آقای دکتر شفیع امین میدهم (احسن است) /

رئیس - آقای دکتر شفیع امین ۵ دقیقه از وقت ایشان باقی مانده است بفرمائید.

دکتر شفیع امین - جریانات روز امکان ندارد که يك وظیفه اساسی که تشکر است در این چند روز اخیر بعرض همکاران محترم برسانم همکار محترم جناب آقای کلانتری مطالبی را مفصلاً بعرض رسانند بنده هم میخواستم از محرم و عنایات عالی شاهنشاه معظم و شهبانوی محبوب که با تشریف فرمائی بنواحي آذربایجان شرقی و غربی در حقیقت آلام و ناراحتی های آنها را هم گذاشته اند سیاستگزاری کنم شاهنشاه بزرگ در تمام مراحل و نلراحتیها که برای مردم پیش میآید همدردی دارند و عنایاتشان را با تمام علاقه ای که دارند ابراز میفرمایند بنده امیدوارم دولت توجیهانی کرده و در بر و نیات عالی شاهنشاه برای ترمیم خرابیهای این منطقه مخصوصاً آذربایجان شرقی و دهات اطراف که در حدود پنجاه قریه خراب شده وزارت کشاورزی و اصلاحات ارضی و وزارت راه عنایت کنند که این خرابیها زودتر ترمیم بشود و اگر پارسال به سیل بند آنجا علاقه نشان داده بودند این جریانات پیش نمیآمد امیدوارم تضمینی که گرفته شده زودتر اجرا شود و امداد جریان روزهای ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ طبق دعوت دانشگاه بهلوی و در خدمت همکاران محترم کمیسیون علوم و تعلیمات عالییه برای بازدید از دانشگاه بهلوی رفته بودیم وضع دانشگاه بهلوی با عنایات مخصوصه شاهنشاه در این چند سال اخیر با علاقه ای که جناب آقای علم و بعد جناب آقای دکتر نهارندی در اجرای نیات پیشوای عالیقدر ما انجام میدهند حقیقتاً قابل وصف نیست بقدری من از دیدن دانشگاه بهلوی و دانشکده های آن و آزمایشگاههای آنجا و علاقه ای که همکاران دانشگاهی ما آنجا نشان میدهند خوشحال شدم که قابل وصف نیست بقدری منظم از نظر علمی و از نظر تدریس بود که در حقیقت انقلاب آموزشی

را بطور کامل در آن دانشگاه پیاده کرده اند و دارند انجام میدهند بنده با برادران و خواهران دانشجو که تماس میگیرم روحیه شان بسیار خوب بود وضع تحصیلی بسیار مرتب بوده کلاسها منظم بود و دانشگاه کافه تر با داشت و آنها راضی بودند بنده خواستم از زحمات اولیای آنجا تشکر کنم امیدوارم همه دانشگاههای ماچه در تهران و چه در شهرستانها موفق بشوند بیش از پیش موفق باشند که نیات عالییه پیشوای عالیقدر ما را برای تربیت جوانان این مرز و بوم مقدس انجام بدهند در جریان تعطیلات عید نوروز بنده باصفهان و شیراز رفته بودم از تأسیسات ذوب آهن دیدن کردم واقعاً برای ملت ایران که ذوب آهن يك رؤیا بود حالا باعلاقه و فعالیت دولت عملی شده و مهندسی و برادران و خواهران ایرانی با نهایت فداکاری آنجا زحمت میکشند در حدود نه هزار نفر کارگر آنجا مشغول بودند بقدری مؤسسه عجیب و بزرگی شده که انشاء الله این دو سال که تمام بشود کلیه احتیاجات مردم ایران و خواسته های ملت ایران را که بیش از چهل سال منتظر کارخانه ذوب آهن بودند عملی و بر آورده خواهد کرد و بنده امیدوارم بیش از پیش دولت موفق باشد در اجرای نیات شاهنشاه که قدرت خود را بدنیان نشان بدهد و خیلی متشکرم از آقای ارسنجانی که وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند.

رئیس - آقای دکتر عاملی تشریف بیاورید.

دکتر عاملی - جناب آقای رئیس همکاران ارجمند در این روزها برای ماجای بسی خوشوقتی است که بالاخره توانستیم زمانی را درك کنیم که ملت ایران شاهد بدست آوردن یکی از حقوق مسلم تاریخی خودش باشد کشتیهای ابن سینا، آریافروپارس با پرچم سه رنگ ملی از آبهای اروند رود گذشتند و آنچه را که بموجب قرارداد استعماری و تخمیلی ۱۳۱۶ بر ملت ایران تحمیل شده بود و آنچه را که قبلاً از جانب حکومت بغداد بطور يك طرفه مورد نقض قرار گرفته بود و باطل الاثر شده بود لازم بود که مظهر و تجسمی داشته باشد این بار شاهنشاهی ایران بموجب حق تاریخی خود که با همه موازین حقوق بین المللی تطبیق نمیکند از آبهای متعلق بخود باراهنمایان ایرانی و زین پرچم ایران و با حمایت نیروی مسلح شاهنشاهی

ایران عبور کرد (صحیح است) و جای آن دارد همچنانکه همه مردم خوزستان که شاهد احقاق حق تاریخی هستند و لغز و زردشادمانی بسر میبرند هر فرد ایرانی درک چنین روز خجسته‌ای را برخواه‌ان و برادران خودش شادباش بگویند (صحیح است) ولی متأسفانه در همین روزها گزارش‌هایی می‌شنویم که این گزارش‌ها قلب هر ایرانی را جر بجهت دار می‌کند ملت ایران بحکم آنکه اکثر ادارای مذهب شیعه هستند نسبت به پیشوایان مذهب شیعه احترام و اعتقاد خاصی داشته است و خواهد داشت (صحیح است) پیشوایان بزرگ مذهب ما پاره‌ای در خاک معروف به کشور عراق مدفون هستند از این جهت خاک این کشور همواره جایگاه زیارت مردم مسلمان بوده است و همان‌طور که میدانید همه ساله جمع زیادی از مردم ایران با اعتقاد خاصی راه سفر را طی می‌کنند تا بتوانند از شهرهای مقدس کربلا و نجف و سایر شهرهایی که مرقد پیشوایان مذهب شیعه در آن هست دیدن بکنند همه اصول انسانی حکم می‌کند که نسبت بکسانی که بدنبال اعتقاد مذهبی خودشان راه سفر را طی می‌کنند ذر نه‌ایات انسانیت رفتار شود (صحیح است) حتی اگر بفرض مجال موجدانی برای دشمنی وجود داشته باشد باز هم اصول انسانی حکم می‌کند نسبت بکسانی که بعنوان ذائر بکشوری قدم می‌گذارند بر اساس انسانیت رفتار بشود ولی این روزها می‌شنویم که چه بلاها و چه ستمها و مصائبی نصیب زائران ایرانی که نمی‌شود مال آنها را من غیر حق از آنها بگیرند لباسهاشان را از تن در می‌آورند زنان را با زور از کودکانشان جدا می‌کنند (صحیح است) آیا این است اصول انسانی؟ (بکنفر از نمایندگان وحشیگری است) آیا ما به منشور ملل متحد پیوسته ایم که وقتی نسبت بحقوق انسانی قسمتی از دنیا تعرض و تخطی میشود فریاد بر آوریم، اما وقتی که نسبت به خواهران و برادران ما تعرض بعمل می‌آید و در حق آنها تخطی می‌کنند سکوت کنیم؟ این هرگز صحیح نیست ما از دولت میخواهیم که با نهایت شدت در این مورد اقدام بکند (صحیح است) ما از دولت میخواهیم صدای ملت ایران و فجایعی را که در کشور همسایه ما میشود بگوش جهانیان برساند (صحیح است) این آن چیزی است که ما انتظار داریم سازمان ملل

متحد جایگاهی است که باید در آن در هر هنگام که نسبت بحقوق بشر تخطی می‌شود بموجب اعلاننامه‌های مستدل و تاریخی از حقوق آنها دفاع بشود در این مورد که زوار ایرانی مورد زجر و شکنجه هستند چرا نباید مقامات سازمان ملل متحد نسبت به اعمال غیر انسانی و فجیع آنها رسیدگی کنند (پر دلی - باید از مراجع تقلید بخواهند که در فتن عراق را تحریم نکنند) (صحیح است) بهر حال در این مورد لازمست و ملت ایران انتظار دارد که اقدام قاطعی بعمل بیاید مردم انتظار دارند که دولت از حقوق آنها دفاع کند از حقوق آن خواهران و برادرانی که این چنین دشمنانه مورد تعرض قرار گرفته‌اند دفاع کند موارد دیگری هست که متأسفانه بعلمت نفوذ سیاستهای استعماری مدت متجاوز از نیم قرن است که آنچنان که باید و شاید بگوشها نرسیده یکی از اصول مسرور اعتقاد شاهنشاهی ایران دفاع از حقوق انسانی است مبارزه است بر علیه هر گونه تبعیض نژادی و بهمین دلیل است که همواره از طرف مأموران ایران در سازمان ملل متحد در هر مورد که مسأله ناشی از تبعیضهای نژادی پیش آمده است نمایندگان دولت و ملت ایران هر گونه سیاست تبعیض نژادی را محکوم کرده اند وقتی دولت همسایه هم پیمان مانع کیه در قبرس از حقوق ترکها دفاع میکرد ملت و دولت ایران حق دفاع ترکها را از هم می‌پنهان ترک خودش در قبرس شناخت و حقوق آنها را مورد تأیید قرار داد (یکی از نمایندگان - اما آنها الآن سکوت کرده‌اند) ولی متجاوز از ۵۰ سال است در این کشور همسایه حقوق هم نژادان ما حقوق کردهای ایرانی نژاد که در حقیقت پایه گذاران شاهنشاهی ایران هستند مورد تخطی و تجاوز قرار می‌گیرد ولی ما صدائی بر نی‌آوریم تا از این سیاست تبعیض نژادی انتقاد کنیم (صحیح است) بموجب کدامیک از اصول حقوق بشر حکومت بغداد متجاوز از ۴ سال است که کردها را در عراق مورد تجاوز و تخطی قرار میدهد بموجب کدامیک از حقوق انسانی است که سرزمینهای آنها را می‌سوزاند و آنها را قتل‌عام میکند؟ آیا ما طرفدار سیاست ضد تبعیض نژادی هستیم و فقط در مورد ویتنام و آنکولادای خودمان را بلند می‌کنیم که آنها را تبعیض

نژادی وجود دارد ما نباید این سیاست را در کشورهای همسایه خود ببینیم و تحمل کنیم این مطالبی است که بالاخره باید در دنیا انعکاس پیدا کند متجاوز از ۳ میلیون کرد در عراق زندگی میکنند که هم نژادان آنها هم می‌پنهان آنها هستند آنها در خاک ما اقوام و خویشانی دارند برادران و خواهران آنها در زیر درفش شاهنشاهی ایران زندگی میکنند آنها در حقیقت هنوز از تیسفون باستانی و تاریخی پاسداری میکنند و بخاطر اینکه بتوانند تیسفون تاریخی را چون نگین انگشتری در بر بگیرند بمبارزات حق طلبانه خودشان ادامه میدهند (صحیح است) پس چرا نباید از حقوق انسانی آنها دفاع بشود تجاوز حکومت بغداد نسبت بزائرین ایرانی نسبت بهم می‌پنهان ایرانی نسبت به زائران نقری که با شناسنامه ایرانی زندگی میکنند تا به آنجا فرجیع شده است که حتی حریم مقدس مدارس را هم بینصیب نگذاشتند این راه ما میدانیم که مدارس آبرومندی برای فرزندان ایرانیان در خاک عراق داریم سالها است که این مدارس هست و لسی این روزها شنیده میشود که در این مدارس را بسته‌اند و اموال آنها را برده و فرزندان را که در آنجا تحصیل میکردند به مدرسه خودشان راه نمیدهند تا کی ملت ایران باید شاهد چنین فجایع غیر انسانی باشد در خاک عراق عده‌ای از اقلیتهای دیگر زندگی میکنند آسور بها و عده‌ای از ترکمن ها در آن خاک زندگی میکنند حقوق آنها هم مورد تخطی است به آنها حتی اجازه نمیدهند که عنصر ایرانی که علاقمند به جشن باستانی نوروز است بتواند آزادانه مراسم ملی خودش را اجرا بکند (ریگی - اعراب در بین‌النهرین مهاجر هستند) این نوع مشاهدات و این نوع گزارشات بیش از هر مسئله دیگری امروز اذهان ملت ایران را بخود مشغول داشته است در این مورد همه ملت ایران همدستان هستند که باید از حقوق خواهران و برادران آنها در هر کجای دنیا که هستند دفاع بشود (صحیح است) بهمین دلیل هرگز و هرگز نمیتواند اعمال يك حکومت مخلوق استعمار را در غصب حقوق انسانی و در تجاوز بحقوق بشر ت نادیده بگیرند و آنها از حکومت میخواهند که با منتهی‌القدرت احقاق حقوق آنها اقدام کند و فریاد حق طلبانه ملت

ایران را بگوش دنیا برساند و در این مورد آنچنان که لازم است با اقدامات قاطع خودش کام بجلو بردارد (آفرین - احسنت - صحیح است).

۳ - تصویب صورت جلسه

رئیس - نسبت بصورت جلسه دفعه گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه تصویب میشود.

۴ - طرح و تصویب ۳ گزارش شور دوم

کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی

راجع به اجازه امضاء اسناد فروش و قبوض

مربوط به انتقال املاک مشمول مرحله اول

قانون اصلاحات ارضی وسیله وزارت اصلاحات

ارضی و تعاون روستائی بقائم مقامی زارعین

مستنکف و ارسال بمجلس سنا

رئیس - وارد دستور میشود گزارش شور دوم به اجازه امضاء اسناد فروش و قبوض مربوط به انتقال املاک مشمول مرحله اول قانون اصلاحات ارضی وسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بقائم مقامی زارعین مستنکف مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون اصلاحات ارضی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون اصلاحات ارضی در جلسه روز پنجشنبه ۱۳۴۸/۲/۴ با حضور آقای وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی لایحه شماره ۳۹۴۴۴-۱۲/۲۶-۱۳۴۷/۱۲ دولت راجع به اجازه لعضاء اسناد فروش و قبوض مربوط به انتقال املاک مشمول مرحله اول قانون اصلاحات ارضی وسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بقائم مقامی زارعین مستنکف را که گزارش شور اول آن بشماره ۷۸۳ چاپ گردیده و برای شور دوم رسیدگی و با مختصر اصلاح تصویب کرد.

اینک گزارش آن بشرح زیر به مجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

لایحه اجازه امضاء اسناد فروش و قبوض مربوط به انتقال املاک مشمول مرحله اول قانون اصلاحات

ارضی وسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون

روستائی بقائم مقامی زارعین مستنکف

ماده واحده - در صورتیکه زارعین صاحب نسق

املاک مشمول مرحله اول قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۹/۱۰/۴۰ و همچنین املاک خرده مالکان داوطلب که بدولت منتقل گردیده است تا تاریخ تصویب این قانون از امضای اسناد خرید و قبوض اقساط بدهی خود از بابت بهای نسقهای زراعتی که در اختیار دارند خودداری کرده و ظرف مهلت معینیکه از طرف وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی اعلام خواهد شد از امضای اسناد مربوط استنکاف کنند و باعدم تمایل خود را برای خرید نسقهای زراعتی خویش به ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستائی اطلاع دهند بوزارت مذکور اجازه داده میشود که بقاء مقامی زارعین مستنکف نسبت به امضای اسناد انتقال قبوض اقساط بدهی آنان اقدام کند. در مواردیکه زارعین صاحب نسق مشمول این قانون ظرف مهلت مقرر عدم تمایل خود را برای خرید نسق زراعتی مربوط کتباً اعلام کنند وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی نسقهای زراعتی آنها را برابر مقررات مربوط بتدریج سایر طبقات مندرج در ماده ۱۶ قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی اجرای این وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی اجرا این قانون را در هر یک از مناطق مختلف کشور دوبار و بفاصله ۱۵ روز وسیله رادیو و جراید و سایر وسائل موجود در محل اعلام میکند و چنانچه این قبیل زارعین ظرف مدت ۳ ماه از تاریخ صدور و انتشار دومین آگهی برای امضای اسناد و قبوض مربوط و با اعلام عدم تمایل خویش در مورد خرید نسقهای زراعتی مربوط به ادارات اصلاحات ارضی و تعاون روستائی محل مراجعه نکنند پس از انقضای این مهلت وزارت مذکور طبق مقررات این قانون عمل خواهد کرد.

در مواردیکه وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بقاء مقامی زارعین مستنکف اسناد انتقال و قبوض اقساط بدهی زارعین را امضاء میکند در مورد وصول اقساط بدهی این قبیل زارعین از بابت بهای املاک منتقل شده بآنان برابر قوانین و مقررات مربوط اقدام خواهد شد.

تبصره - در مواردیکه مأمورین وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی در اجرای تصمیم منخده وسیله

شورای اصلاحات ارضی و جوهی را از زارعین صاحب نسق مشمول این قانون بعنوان بهره مالکانه دریافت کرده با بکنند وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی وجوه دریافتی از این بابت را بحساب اقساط بدهی زارع مربوط در سند انتقال ملک بمشارایه منظور و وجوه جمع آوری شده به این ترتیب را در حساب مربوط بوصول بهای املاک واگذاری بزارعین مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی در بانک کشاورزی ایران وازیز خواهد کرد.

مخبر کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی
مهندس اسدی سمیع

گزارش شور دوم از کمیسیون دادگستری
بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز پنجشنبه ۴۸/۲/۴ با حضور آقای دکتر ولیان وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی لایحه اجازه امضاء اسناد فروش و قبوض مربوط به انتقال املاک مشمول مرحله اول اصلاحات ارضی وسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی به قائم مقامی زارعین مستنکف را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون اصلاحات ارضی را تصویب کرد.

اینک گزارش آن بمجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وفا

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود.

۵- طرح گزارش شورای اول کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی راجع به بیمه های اجتماعی روستائیان

رئیس - گزارش شورای اول لایحه راجع به بیمه های اجتماعی روستائیان مطرح است قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شورای اول از کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون اصلاحات ارضی در جلسه روز دوشنبه ۴۸/۲/۱ با حضور آقای وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی لایحه شماره ۳۶۰۴۹ - ۴۷/۱۱/۲۴ دولت ارسال از مجلس سنا راجع به بیمه های اجتماعی روستائیان را که بشماره ۷۸۹ چاپ گردیده برای شور اول مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه مجلس سنا را تصویب کرد.

اینک گزارش آن بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میگردد.

قانون بیمه های اجتماعی روستائیان

ماده ۱۵ - بوزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی اجازه داده میشود بمنظور تأمین اجرای بیمه های اجتماعی در مورد روستائیان که با اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی صاحب نسق های زراعتی خود شده باشند سازمان بیمه های اجتماعی روستائیان را که در این قانون سازمان نامیده میشود تأسیس کند. سازمان دارای شخصیت حقوقی و استقلال کامل مالی و اداری است و بر اساس مقررات این قانون طبق اصول بازرگانی اداره خواهد شد.

ماده ۴ - سازمان موظف است طبق مقررات این قانون روستائیان مشمول ماده ۱ و خانواده تحت تکفل و با ولایت آنها را در مقابل حوادث ناشی از کار، بیماریها، از کار افتادگی و فوت و سایر موارد بیمه های اجتماعی بیمه کند.

ماده ۳ - اجرای هر یک از بیمه های مندرج در ماده ۲ این قانون و تعیین افرادی که از خانواده بیمه شده مشمول مقررات قانونی میشوند بتدریج در مناطق مختلف مملکت و متناسب توسعه امکانات و مقدرات دولت پیشنهاد وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و تصویب هیأت دولت اجرا خواهد شد.

ماده ۴ - شرکتهای تعاونی روستائی و شرکتهای سهامی زراعی طبق تشخیص و اعلام سازمان مکلفند روستائیان حوزه عملیات خود و با تابع خود را نزد سازمان بیمه کنند و مسئول پرداخت حق بیمه مربوط سازمان و مکلف به همکاری با آن هستند.

ماده ۵ - ارکان سازمان عبارتند از:

- ۱- شورای عالی.
- ۲- هیأت عامل.
- ۳- هیأت نظارت.

ماده ۶ - اعضای شورای عالی عبارتند از:

- ۱- وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی که ریاست شورای عالی را بعهده خواهد داشت.
- ۲- وزیر آبادانی و مسکن.
- ۳- وزیر بهداشت.
- ۴- وزیر دارائی.
- ۵- وزیر کار و امور اجتماعی.
- ۶- وزیر دادگستری.

۷- مدیر عامل سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی.

۸- مدیر عامل سازمان برنامه.

۹- مدیر عامل جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران.

تبصره - جلسات شورای عالی با حضور لاقول دو

سوم اعضاء مشروحه فوق و با نمایندگان نام الاختیار آنان رسمیت مییابد و تصمیمات با کثرت آراء اعضاء حاضر قابل اجرا میباشد.

ماده ۷ - وظایف و اختیارات شورای عالی بشرح

زیر است:

- ۱- تصویب آئین نامه داخلی شورا.
- ۲- تصویب آئین نامه های استخدامی و اجرایی این قانون به استثنای آئین نامه هایی که تصویب آن بمراجع دیگر محول شده است.
- ۳- رسیدگی به بودجه و گزارش سود و زیان - ترازنامه سازمان و تصویب آنها.
- ۴- تعیین حقوق و مزایای هیأت عاملی و هیأت نظارت.

۵- تصویب هر گونه برداشت از ذخائر سازمان و دریافت یا اعطای وام و اعتبار.

۶- تصویب پیشنهاد خرید و فروش و انجام هر گونه معاملات نسبت باموال منقول و غیر منقول سازمان.

۷- اتخاذ تصمیم نسبت بمواردیکه مراجع مندرج در ماده ۴ این قانون بعلت قوه قاهره (فورس ماژور) قادر

پرداخت حق بیمه معوقه نبوده و یا پرداخت یکجای آن خارج از حدود توانائی آنها باشد .

۸- اتخاذ تصمیم نسبت بمطالبات مشکوک الوصول و بالوصول .

۹- اظهار نظر بانخاذ تصمیم نسبت بهر موضوعی که از طرف رئیس شورا یا مدیر عامل در شورای عالی مطرح میشود .

ماده ۸- هیأت عامل تشکیل میشود از مدیر عامل و دو نفر عضو که برای مدت سه سال منصوب میشوند و انتصاب مجدد و عزل آنان بلامانع است . ریاست هیأت عامل نیز با مدیر عامل است .

مدیر عامل به پیشنهاد وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و تصویب هیأت وزیران بموجب فرمان هایابونی منصوب میشود .

در نفر اعضای هیأت عامل از طرف وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی منصوب میگردد .

در صورت عزل یا فوت هر يك از اعضای هیأت عامل جانشین او برای بقیه مدت عضویت انتخاب میشود .

ماده ۹- وظایف هیأت عامل بشرح زیر است :

۱- تهیه طرح آئین نامه هائیکه تصویب آنها بموجب این قانون در صلاحیت شورای عالی است و پیشنهاد آن بشورا .

۲- تصویب آئین نامه های اداری داخلی بنا بر پیشنهاد مدیر عامل .

۳- تنظیم بودجه گزارش سود و زیان و ترازنامه و تسلیم آن به هیأت نظارت و شورای عالی .

۴- اتخاذ تصمیم در مورد تأسیس شعب یا نمایندگیها در حدود بودجه مصوب و انحلال شعب یا نمایندگی .

۵- اتخاذ تصمیم در مورد بکار انداختن وجوه و ذخائر سازمان و بهره برداری از آنها .

۶- اتخاذ تصمیم در مورد ایجاد ساختمانهای جدید و تعمیر و بسا تغییر ساختمانهای موجود در حدود بودجه مصوب .

۷- اظهار نظر بانخاذ تصمیم در موارد دیگری که از طرف مدیر عامل در هیأت مطرح میشود .

۸- اتخاذ تصمیم در مورد مسائل دیگری که بموجب مفاد این قانون و با مصوبات شورای عالی در صلاحیت هیأت عامل است .

۹- اتخاذ تصمیم نسبت بکلیه معاملاتی که مبلغ آن از پانصد هزار ریال تجاوز نکند بدون مراجعه بشورای عالی .

ماده ۱۰- مدیر عامل مسئول اجرای مقررات این قانون و مصوبات شورای عالی بوده و دارای کلیه اختیارات لازم برای اداره امور و حفظ حقوق و منافع سازمان میباشد .

مدیر عامل نمایندگی سازمان را در کلیه مراجع قضائی و غیر قضائی در مقابل اشخاص حقیقی یا حقوقی یا حق توکیل دارد و میتواند به مسئولیت خود حق امضاء و قسمتی از اختیارات خود را با قائم مقام و معاونین خود و سایر کارمندان تفویض کند .

ماده ۱۱- هیأت نظارت مرکب از سه نفر عضو خواهد بود که به پیشنهاد وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و تصویب شورای عالی برای مدت یکسال انتخاب میشوند و تجدید انتخاب آنان بلامانع است .

تبصره- در صورت فوت یا استعفاء هر يك از اعضاء هیأت نظارت جانشین او برای بقیه مدت به ترتیب مقرر در این ماده انتخاب خواهد شد .

ماده ۱۲- وظایف هیأت نظارت بقرار زیر است :

۱- نظارت در اجرای این قانون و تطبیق عملیات سازمان با مقررات مربوط .

۲- اظهار نظر در مورد گزارش سود و زیان و ترازنامه و بودجه تنظیمی از طرف مدیر عامل لااقل ۱۵ روز قبل از طرح آنها در شورای عالی .

۳- انجام وظایف دیگر که بموجب آئین نامه ها و مصوبات شورای عالی و یا دستور وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی به هیأت نظارت محول میشود .

تبصره ۱- هیأت نظارت میتواند جهت انجام وظایف خود اطلاعات مورد لزوم را از سازمان بخواهد و مدیر عامل و مسئولین دستگاههای تابع او موظفند هر گونه مدارک یا اطلاعات و توضیحاتی را که مورد نیاز باشد در اختیار هیأت نظارت بگذارند .

تبصره ۲- در صورتیکه هیأت نظارت در اداره امور

سازمان عملی را خلاف مقررات قانونی تشخیص دهد و یا بطرز عمل مدیر عامل و با ادایه سازمان بطور کلی معترض باشد موضوع را بنحو جامع و مستدل به رئیس شورای عالی گزارش میدهد و عندالافتضاء در جلسات شورای عالی برای ادای توضیحات شرکت میکند .

تبصره ۳- آئین نامه داخلی هیأت نظارت از طرف هیأت مزبور تهیه و بتصویب شورای عالی خواهد رسید .

ماده ۱۳- سازمان برای انجام وظایف خود دارای تشکیلات مرکزی و شعب و نمایندگی خواهد بود که باید بتصویب وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی برسد .

ماده ۱۴- سازمان میتواند کارمندان دولت و مؤسسات بازرگانی وابسته بدولت و بانکها را با موافقت دستگاههای مربوط و رعایت مقررات سازمان منتقل و حقوق آنان را بپردازد و در هر حال مدت خدمت کارمندان مزبور در سازمان بشرط آنکه کشور بازنشستگی را برابر مقررات مربوط بخود بپردازند جزء خدمت رسمی آنان منظور میگردد .

ماده ۱۵- منابع درآمد سازمان عبارتند از :

۱- حق بیمه های دریافتی .

۲- درآمدهای حاصل از وجوه و اموال متعلق سازمان و درآمدهای حاصل از بیمارستانها و آسایشگاهها و درمانگاههای سازمان که ممکن است از اشخاص بیمه شده عاید گردد .

۳- کمکها و هدایای اعطاء شده بسازمان .

۴- اعتبارات پیش بینی شده در برنامه های عمرانی برای رفاه بیمه اجتماعی روستائیان با استثنای اعتباراتی که برای انجام وظایف قانونی وزارتخانه های بهداشتی و آبادانی و مسکن منظور شده است .

۵- وجوه حاصل از محل زیان دیر کرد بر اساس مقررات آئین نامه ای که بتصویب شورای عالی خواهد رسید .

تبصره ۱- دولت مکلف است برای انجام وظایف مقرر در این قانون هر سال اعتبار لازم را پیش بینی و در اختیار سازمان بگذارد .

تبصره ۲- در روستاها و یا واحدهای روستائی که مقررات این قانون بمورد اجراء گذاشته میشود از کلیه

محصول کشاورزی و هر گونه عواید دیگری که در روستاها و واحدهای روستائی مذکور تحصیل گردد يك درصد وصول و برای اجرای این قانون در اختیار سازمان گذاشته میشود .

ماده ۱۶- مقررات مربوط بمیزان حق بیمه و چگونگی پرداخت و وصول آن و حدود مسئولیت و تعهدات طرفین بیمه گر (سازمان) و بیمه گذار (طرف نهاد سازمان) طبق آئین نامه مربوط که بوسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی تهیه و بتصویب کمیسیون های اصلاحات ارضی و دارائی مجلسین میرسد تعیین خواهد شد .

ماده ۱۷- مطالبات سازمان از بابت حق بیمه و خسارت تأخیر و جرائم مقرر در این قانون جزو دیون ممتازه است و قبل از سایر دیون باید بسازمان تأدیه شود .

تبصره- مقررات این ماده شامل مزدی که بکارگران کشاورزی باید پرداخت شود نمیکردد .

ماده ۱۸- مطالبات مربوط بحق بیمه و خسارت تأخیر ناشی از اجرای این قانون در حکم مطالبات مستند به اسناد لازم الاجراء بوده و بترتیب مقرر در آئین نامه ای که از طرف سازمان تهیه و پس از تأیید وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بتصویب شورای عالی خواهد رسید قابل وصول میباشد .

ماده ۱۹- سازمان میتواند بموجب آئین نامه ای که بنا به پیشنهاد مدیر عامل بتصویب شورای عالی خواهد رسید در مؤسسات درمانی خود با دریافت هزینه معالجه بیماران دیگری را غیر از بیمه شدگان بپذیرد .

ماده ۲۰- سازمان میتواند بمنظور اجرای تعهدات ناشی از بیمه های مندرج در ماده (۲) این قانون تاهنگامی که نتواند رأساً اقدام کند قردادهای لازم را با مؤسسات صلاحیت دار و مؤسسات بیمه و بسا درمانی و بهداشتی منعقد نماید .

تبصره- در مناطقی که جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی دارای تشکیلات درمانی میباشد از تعیین بیمه شده این مناطق نیز میتواند کماکان برابر مقررات مربوط به آنها از خدمات

درمانی رایگان این سازمانها استفاده کنند.

ماده ۲۱۵- سازمان از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض و حق نمبر و پرداخت هزینه‌های دادرسی و نیم عشر اجرائی معاف است همچنین بیمه‌شدگان و بازماندگان بیمه‌شدگانی که بموجب این قانون و آئین نامه مربوط مستمری یا کمک دریافت میکنند نسبت بوجوه دریافتی از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض معاف هستند.

تبصره - کارمندان سازمان از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض بر حقوق و مزایا مانند کارمندان دولت خواهند بود.

ماده ۲۲- این قانون بمدت پنجسال بصورت آزمایشی بمورد اجرا گذارده خواهد شد و در این مدت بمنظور یافتن مناسب ترین مقررات و شیوه‌های اجرائی آن وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی موظف است همه ساله وسیله مسرکز تحقیقات روستائی خود (موضوع ماده ۱۵ قانون تشکیل شرکت‌های سهامی زراعی) ارزیابی دقیقی از چگونگی و پیشرفت فعالیت‌های سازمان بیمه‌های اجتماعی روستائیان، وسائل و تشکیلات آن بعمل آورده هر گاه در این مدت دولت در این قانون و مصوبات کمیسیونها اصلاحاتی را ضرور بداند مراتب را جهت بررسی و تصویب بکمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجلسین تقدیم نماید و این اصلاحات پس از تصویب قابل اجرا خواهد بود.

دولت مکلف است در پایان مدت پنجسال لایحه نهائی این قانون را جهت تصویب مجلسین تقدیم نماید و مادام که لایحه نهائی تصویب نرسیده است مقررات این قانون و اصلاحات کمیسیون‌های مجلسین قابل اجراء است.

مخبر کمیسیون اصلاحات ارضی - مهندس اسدی سمیع گزارش شور اول از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی کمیسیون دارائی در جلسه روز چهارشنبه ۴۸/۲/۳ باحضور آقای وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی لایحه ارسالی از مجلسین سنا راجع به بیمه‌های اجتماعی روستائیان را برای شور اول بررسی و مصوبه کمیسیون اصلاحات ارضی را تصویب کرد. اینک گزارش آن بمجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

مخبر کمیسیون دارائی - خسروی کردستانی

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز پنجشنبه ۴۸/۲/۴ باحضور آقای وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع به بیمه‌های اجتماعی روستائیان را برای شور اول رسیدگی و مصوبه کمیسیون اصلاحات ارضی را تصویب کرد.

اینک گزارش آن بمجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وفا

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست ؟

آقای پرفسور مخبر فرهمند بفرمائید

سعیدوزیری - بنده قبلا اسم نوشته‌ام.

رئیس - جنابعالی بعنوان موافق اسم نوشته‌اید و ایشان بعنوان مخالف صحبت میکنند. آقای پرفسور مخبر فرهمند بفرمائید.

پرفسور مخبر فرهمند - عرض کنم در این لایحه همانطور که همکاران محترم ملاحظه فرمودید مثل اینکه در شورای عالی یک عده‌ای از آقایان از قلم افتاده‌اند و چون علاقه‌ای هست باینکه مجدداً یک ماده اضافی نیارند و از طرف دیگر ما وظیفه داریم که در بهبود لایحه نشر یک مساعی کنیم از این جهت بود که بنده لازم دانستم این تذکر را عرض کنم بادر نظر گرفتن اینکه تعداد دهقانانی که بیمه میشوند از تعداد کارگرانی که ما داریم و بیمه هستند بمراتب بیشتر است و اگر نسبت را در نظر بگیریم نسبت ۲۵ به ۲۵ است لذا بنده پیشنهاد میکنم در شورای عالی نظاری مثل نظاری که در شورای عالی سازمان بیمه‌های اجتماعی انجام وظیفه میکنند از مجلسین انتخاب بشوند و در آنجا آن حقی را که قانون در نظر گرفته است که نظارت در دخل و خرج مملکت است آن وظیفه‌شان را انجام بدهند.

رئیس - آقای سعیدوزیری ایشان که مخالفتی نداشتند حالا جنابعالی اگر فرمایشی دارید بفرمائید.

سعیدوزیری - برای بنده مثل اینکه از اولین روز هائی که مسئله اصلاحات ارضی مطرح بوده است مقدر بوده چه در نقش نویسندگی و روزنامه نگاری و چه در نقش نمایندگی مجلس در این باره مطلب بنویسم و صحبت بکنم

اصولاً مهمترین مطلبی که بنده را وادار میکند در این موضوع صحبت بکنم این نکته است که سه سالها پیش خواندم در یکی از نوشته‌های آناتول فرانس نویسنده و فیلسوف بزرگ فرانسه که سؤال میکند چرا عدالت نباشد و ترجمه آن باشد ؟ من سالهایش شاید بیست سال پیش این را خواندم و خیلی در من اثر گذاشت این مطلب سالها در مملکت ما به دهقانان به مردم که نگاه میکردند شاید بصورت ترحم بآنها نگاه میکردند جز روز ۱۷ دیماه ۱۳۵۱ که شاهنشاه در کنگره بزرگ روستائیان شرکت کردند و آنروز سه بعنوان ترحم و شفقت بلکه بعنوان اسفندار عدالت اجتماعی این انقلاب بزرگ اجتماعی را پایه گذاری کردند از آن روز گو یامن حس میکنم دلبستگی من به این انقلاب دهقانی و روستائی که در مملکت شروع شده برای آنها مسبوق بچنین سابقه‌ای است که دیگر دهقانان مملکت ما مورد ترحم قرار نمیگیرند بلکه مورد عدالت قرار میگیرند و بحقیقت رسیده‌اند حقی که شاهنشاه به آنها اعطا فرموده‌اند لایحه‌ای که امروز مطرح است و میشود گفت بیمه قانون برای اینکه یک قسمت از مرحله قانون شدنش را در مجلس سنا طی کرده و بتصویب رسیده در واقع یکی از مهمترین قدمهائی است که در راه تکمیل هدفهای اصلاحات ارضی و تاءمین زندگی بهتر برای دهقانان آزاد برداشته شده است در واقع با ایجاد یک چنین سازمانی سازمان ثابت جدیدی برای احساس مسئولیت و مستقیم در مقابل دهقانان که دیگر جنبه ترحم و تصادف و ملاحظه کاری و خصوصیتها و نظرات شخصی را نخواهد داشت بوجود میآید سازمانی است که دیگر بر پایه ترحم و شفقت و باری بمرحمت عمل نخواهد کرد بلکه بر اساس یک عدالت، بر اساس یک قانون و اصول انجام وظیفه خواهد کرد به این مناسبت است که بنده از این لایحه دفاع میکنم البته اجرای یک چنین قانونی در مملکت ما نیز سابقه نیست. برای اینکه در واقع کارگران مملکت ما بیمه‌شده مورد ترحم قرار نمیگیرند و بر اساس قانون و عدالت با آنها رفتار شود سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران بوجود آید و لازم بود که در مورد دهقانان آزاد شده مشکلات هم یک چنین سازمانی بوجود بیاید خوشبختانه در تنظیم این لایحه یک مواردی رعایت شده است که در

عین حال دهقانان را از استفاده از سازمانهای موجودی که آنها هم بر اساس امر شاهنشاه مردم دوست در مملکت بوجود آمده بود بازهم محروم نکرده است در این قانون یک ماده‌ای دارد که نوشته‌است دهقانهای روستائین هائی که از مزایای این قانون استفاده میکنند و بیمه میشوند بازهم کماکان حق خواهند داشت که از مزایای تأسیسات سازمانی شیر و خورشید سرخ و سازمان خدمات اجتماعی استفاده بکنند و بنظر من این یکی از واقع بینانهای تهیه کنندگان و تنظیم کنندگان این قانون است و حالا که صحبت باینجا رسید حق این است خیلی با انصاف از این دو سازمانتیکه در غیاب یعنی در نبودن سازمان بیمه‌های اجتماعی دهقانان این وظیفه را با کمال علاقمندی انجام داده‌است یعنی دو سازمان شیر و خورشید سرخ و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی که مادام در مملکت سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران وجود نداشت تصدیق باید کرد که این دو سازمان وظیفه خودشان را بخوبی انجام داده‌اند و باید در اینجا در درجه اول از دو شاهزاده خانم نیکوکار خواهران نیکوکار شاهنشاه و الاحضرت شاهدخت شمس پهلوی ریاست عالی شیر و خورشید سرخ و الاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی ریاست عالی سازمان خدمات اجتماعی با تجلیل و احترام یاد کرد و بلافاصله با کمال قدردانی از دو سازمان شیر و خورشید سرخ و بیمه‌های اجتماعی از مأموران و پزشکانیکه توانسته بودند دهقانان را بهترین وجهی بدردها و آلامشان رسیدگی کنند قدردانی کرد و تردیدی نیست که با ایجاد یک چنین سازمانی دولت خواهد توانست بمعنی واقعی کلمه در قلب روستاها رسوخ کند یعنی اگر در مانگانه نباشد اگر پزشک نباشد واقعاً نمیشود به قلب روستاها رسوخ پیدا کرد و اگر واقعاً قرار بر این باشد که به قلب روستائین نفوذ و رسوخ کرد و روستائین را آنچنان که باید واقعاً به مملکت علاقمند باشد علاقمند ترش کرد و او را دلبسته به روستا کرد باید حتماً پزشک و درمانگاه در اختیارشان گذاشت که خوشبختانه با تصویب شدن این لایحه این وسائل در اختیارشان قرار خواهد گرفت بنده فکر میکنم بسیار مورد توجه است که همانطور که از خدمات سازمان شاهنشاهی شیر و خورشید سرخ و از خدمات مدبران این

دو سازمان قدردانی و تجلیل شد، همانطور که از تنظیم کنندگان و تدوین کنندگان این قانون که در پیشاپیش آنها و وزارت اصلاحات ارضی و شخص دکتر ولیان وزیر اصلاحات ارضی فرار گرفته است قدردانی بشود و باید در درجه عالی و در درجه بسیار بالا و بالا از شخص شاهنشاه با کمال علاقه و عشق سرشار ستایش کرد (صحیح است) چون در واقع این لایحه که امروز وزارت اصلاحات ارضی در اجرای اوامر شاهنشاه آورده و تقدیم مجلس نموده است این برای اجرای این امر شاهنشاه است و این قدمی است برای اجرای این امر شاهنشاه که عدالت را مستقر کند بجای ترحم های بیهوده، روستائینان بتوانند از عدالت واقعی و از چیزی که واقعاً حششان است استفاده کنند و بیهوده مورد ترحم فرار نگیرند، و من بنوبه خود بعنوان وکیل یک ناحیه روستائین و بعنوان نماینده یک ناحیه دهقان نشین در مقابل شاهنشاهی که توصیه فرمودند چنین قانون بزرگ و مهمی در مملکت تدوین بشود و بموقع اجرا درآید سر تعظیم و تجلیل فرود میآورم، چون دوست عزیزم جناب آقای پرفسور مخبر فرهمند در مواد وارد شدند و در ماده صحبت کردند گویانکه بقول جناب آقای رئیس مخالفت نبود و موافقت بود مواردی هست که بنده تا آقای وزیر اصلاحات ارضی اینجا هستند بساد آوری میکنم، اینجا در ماده ۴ نوشته اند «که شرکتهای تعاونی روستائی و شرکتهای سهامی زراعی طبق تشخیص و اعلام سازمان مکلفند روستائیان حوزه خود را...» بنده فکر میکنم این کافی بود مینوشتم در مناطقی که اجرای مقررات سازمان اعلام میشود شرکتهای تعاونی ملزمند که اعضاء و وابستههای خودشان را اعلام کنند یعنی در واقع این صورت استثنائی بخود نگیرد و در مورد شورای عالی چون در مورد شورای عالی و هیئت نظارت صحبت کردند همکار محترممان، بنده هم در مورد شورای عالی نظر داشتم خوب بود که از وجود یعنی از مشارکت وزیر کشور و خصوصاً اگر ممکن بود به قائم مقامی وزیر کشور فرمادند زاندر امری کل کشور استفاده کنند با تجاری که بنده در مسائل روستائی دارم معتقدم خدماتی که حقاً و قهراً قانوناً به سازمان زاندر امری کل کشور اجرا میشود در سطح

روستاها ارتباط دارند با روستائیان فکر میکنم حق بود که از تجارب رئیس زاندر امری کل کشور در این سازمان استفاده بشود و یعنی از وجود شخص وزیر کشور استفاده میشد و اگر ایشان صلاح میدانستند به رئیس زاندر امری بقائم مقامی ایشان وظایفشان محول میشد و اما در مورد هیئت نظارت بنده بعکس همکار عزیزمان که معتقدند از مجلس نماینده بیاید بنده با مختصر مداخله ای هم که وزیر اصلاحات برای خودشان قائل شدند در این قانون که هیئت نظارت را انتخاب کنند بنده با آن هم میخواهم یک مختصر مخالفتی بکنم یعنی بنده عقیده دارم که هیئت نظارت را یک تریبی داده شود که الآن بنده این را بعنوان یک توصیه به جناب آقای وزیر اصلاحات ارضی عرض میکنم و امیدوارم تا پایان دوره آزمایش این قانون که پنج سال خواهد بود باز ایشان مرجع اصلاح این قانون باشند، این است که الآن بعنوان توصیه میکنم که اگر در حال حاضر هم میسر نباشد در آینده در نظر گرفته بشود و اینطور بشود که هیئت نظارت این سازمان از طریق گنبره اتحادیه های تعاونی کشور انتخاب بشود چون اصلاحات ارضی کشور در یک «آمیانس» و محیط موسوم به جلسه بزرگ شرکتهای تعاونی کشور شروع به آغاز شده است و شاهنشاه بزرگوار ما اقدام اصلاحات ارضی را در جلسه بزرگ پنج، شش هزار نفری اعضای شرکتهای تعاونی اعلام فرمودند و بمورد اجرا درآمد و چقدر خوب بود در امور نظارت این سازمان هم از وجود شرکتهای تعاونی استفاده میشد و اگر هم الآن در شرایط فعلی منم تصدیق میکنم اگر نظارت یک قدری فشرده تر وزارت اصلاحات ارضی وجود نداشته باشد شاید این کارها بخوبی فیصله پیدا نکنند ولی در آینده در نظر بگیرد این هیات نظارت را در گنبره ای انتخاب بکنید که از اتحادیه های تعاونی کل کشور در مملکت تشکیل خواهد شد، یک کلمه هم در بند ۷ ماده هفت هست که نوشته قوه قاهره یا فرس مازور، که بنده فکر میکنم آنجا هم اگر یک اصطلاح فوق العاده استثنائی را بجای فرس مازور و قوه قاهره مینوشتمند بهتر بود، گرچه قوه قاهره و فرس مازور را پیش بینی میکنم ولی ممکن است یک حالت و موارد

استثنائی پیش بیاید چون بنده سابقه بانکی هم دارم بنده میدانم یک موارد استثنائی پیش میاید که شرکتهای تعاونی نخواهد توانست این حق بیمه ها را وصول کنند و اینجا این بسیار پیش بینی جالبی است که شده است اما انتصاب مدیر عامل را هم نوشته اند که با پیشنهاد وزیر اصلاحات ارضی و تصویب هیئت دولت و فرمان مالو کانه منسوب میشود ولی عزلش را ننوشته اند که چه جورى معزول میشود و نمیدانم این ضرورت داشته یا نداشته و با توضیحی که جناب آقای وزیر اصلاحات ارضی خواهند داد بنده مطمئن هستم که روشن خواهیم شد

رئیس - جناب آقای سعید وزیری شور اول لایحه است اگر پیشنهادی دارید مرحمت بفرمائید در کمیسیون مطرح خواهد شد و میتوانید توضیحات لازم را در کمیسیون بفرمائید.

سعید وزیری - بنده پیشنهاد نمیدهم بهین دلیل این عرایض را اینجا عرض میکنم، در بند سه ماده ۱ هم نوشته شده «با دستور وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی...» بنده فکر میکنم اگر موافقت کنند «به توصیه وزیر اصلاحات» تبدیل شود بهتر است بنده عرض دیگری ندارم و یکبار دیگر تهیه و تنظیم و تدوین این لایحه قانونی را به آقای دکتر ولیان که توانسته اند این امر مهم و بزرگ شاهنشاه را بمورد اجرا بگذارند تبریک میکنم و یقین دارم که همکاران محترم با نظر صائب، بهترین پیشنهادها را خواهند داد و یک لایحه ای که در تکمیل واقعی امر اصلاحات ارضی و بهبود واقعی و تأمین زندگی دهقانان آزاد شده نقش مهمی را خواهد داشت تهیه خواهد شد خیلی متشکرم.

رئیس - آقای دکتر عاملی فرمایشی دارید بفرمائید.
دکتر عاملی - از اینکه باز ناگزیر شدم در این جلسه عرایضی بکنم معذرت میخواهم در حقیقت آنچه را که قرار بود در این جلسه بعرض همکاران محترم برسانم بررسی بود که در مورد این لایحه از جانب فراکسیون پارلمانی حزب پان ایرانیست بعمل آمده بود و من وظیفه داشتم که پاره ای تذکرات پیرامون این لایحه بعرض برسانم بیاناتی که قبل از دستور بعرض رساندم همانطور

که توجه داشتید بمناسبت جریحه دار شدن افکار عمومی بود که از روزهای پیش پیش بینی نمیشد البته این نکته را هم توجه دارید که یک انقلاب اجتماعی ممکن است از یک تاریخ بخصوص آغازش اعلام بشود ولی نمیشد و هیچوقت ادعا کرد در همان روزی که انقلاب اجتماعی اعلام شده آثارش ظاهر شود، انقلاب اجتماعی ایران راست است که بنام انقلاب ششم بهمن معروف است در آنروز بموجب مراجعه به افکار عمومی در حقیقت روز آغاز انقلاب محسوب میشود ولی تمام آثار اجتماعی این انقلاب در آنروز نمیتوانست ظاهر بشود و یک انقلاب وقتی کامل است آن آثاری را که بر آن انقلاب وارد است و همان نظر طراحان اصلی انقلاب هست بتدریج ظهور و بروز بکند الغاء رژیم ارباب و رعیت آن خواسته اصلی از انقلاب در جامعه روستائی نبوده است بلکه مقدمه ای بوده است که بتوانند خواسته های اصلی انقلاب را جامه تحققی بیوشد و این خواسته های اصلی بموجب چنین لوابهی است که بموقع عمل و اجرا در بیاید این در حقیقت زمینه را مستعد کرد و زمینه را آماده کرد و دهقانان را آزادی بخشید و قطبهای فعال جدیدی بوجود آورد و جامعه روستائی را بیک جامعه انسانی تبدیل کرد جامعه ای با روابط انسانی ناموجباتی فراهم شود که اقدامات تکمیل انجام بگیرد و بیمه های اجتماعی کشاورزان در حقیقت یک قدم تکمیلی است برای بهبود جامعه روستائیکه البته این اقدام هم اقدام آخری نخواهد بود بلکه این اقدام هم باید با اقدامات دیگری تکمیل شود، بنابراین از اینکه چنین لایحه ای که امروز در پیشگاه مجلس شورای ملی مطرح است ما هم مثل همه اقوامت ایران بسیار خوشحال هستیم و این را یک قدمی بجلو میدانیم، قدمی در راه تکمیل انقلاب اجتماعی ایران ولی البته نکاتی در این لایحه هست که باید ملحوظ نظر باشد در ضمن بحث و بررسی این لایحه مورد نظر قرار بگیرد، شاید بتوانیم این لایحه دولت را کاملتر از آنچه که هست بتصویب نهائی قوه قانونگذاری برسانیم، اولین نکته ای که هست اینست که ذابره شمول بیمه شدگان بموجب این قانون محدود است و تنها کسانی که بموجب مقررات و قوانین اصلاحات

ارضی صاحب نسق شده اند با خواهند شد مشمول مقررات بیمه هستند در صورتیکه هم اکنون در محیط های روستائی کسان دیگری هستند مثل خوش نشینها که اینها بموجب مقررات این لایحه بیمه نخواهند شد در حالیکه اینها هم جزء گروه موالد کشاورزی هستند و میبایست بتوانند از مقررات بیمه برخوردار شوند حتی پیرازند و از مزایای برخوردار شوند، علاوه بر این تنها کسانی که فعلا در محیط روستائی هستند و مشمول این مقررات میشوند نباید مورد توجه قرار بگیرند بلکه باید به تحول جامعه کشاورزی ایران هم توجه کرد در آینده شاید بسیار از کسانی که در جامعه کشاورزی کارو فعالیت میکنند از کسانی نبوده باشند که در سابق صاحب نسق بوده باشند بک مورد را عرض میکنم ما امروز به تحصیلات و آموزش کشاورزی خیلی اهمیت میدهم امیدم این است که در این مدرسه های کشاورزی و سایر مؤسسات کشاورزی بتوانیم یکمده کشاورز واقعی تربیت بشوند خارج بشوند که بروند چند هکتار زمین را بگیرند و آنجا رأسایه بک کشاورزی جدید اقدام بکنند و باصطلاح کشتزار خصوصی تشکیل بدهند و اینها باز چون صاحب نسق آنجائی نیستند شامل مقررات این قانون نمیشوند بنابراین بهر است بررسی بشود حالا که ما بک لایحه مترقی میآوریم این لایحه طوری باشد که برای امروز و فردا هر کس را که در محیط کشاورزی فعالیت میکند و روستائی است یعنی در روستا زندگی میکند و در روستا کار کشاورزی میکند یا کارگر کشاورزی است و حتی اگر در روستا زندگی نمیکند ولی از طریق کار کشاورزی و تولید کشاورزی ارتزاق میکند تمام آنها شامل مقررات این قانون باشند نکته دیگر اینست بطور کلی باید توجه داشته باشید که بیمه های اجتماعی شاید در بک زمانی بک بیمه خیلی پیشرفته ای محسوب شده است ولی امروز جزئی است از بک سیاست پیشرفته و آن سیاست سیاست رفاه اجتماعی است سیاست پیشرفته جهان امروز سیاستی که با حکمت تأسیس و نالیست تطبیق کامل دارد رفاه اجتماعی است و این بیمه بک قسمتی و بک بخش از سیاست رفاهی را تشکیل میدهد بخش دیگر این سیاست را البته تأمین اجتماعی

تشکیل میدهد که ما هنوز در کشور متأسفانه بآن حدی مرز نرسیده ایم که بتوانیم از تأمین اجتماعی صحبت کنیم صحبت مادر حد بیمه است ولی لااقل باید بیمه های اجتماعی مادر بستر سیاست رفاهی باشد همانطور که دوست ارجمند آقای سعید وزیری فرمودند اینطور بیمه اجتماعی که ما در نظر گرفتیم اینجا هنوز از حکمت ترخم استفاده میکنند (سعید وزیری عرض کردم این لایحه از حکمت عدالت است) اجازه بدهید ولی بیمه اجتماعی که در بستر سیاست رفاهی نباشد این بک نوع امر خیریه است در صورتیکه باید قدم پیش بگذاریم و در بستر سیاست رفاهی از سازمانهای بیمه صحبت کنیم در زمینه سیاست رفاهی اگر موضوع بیمه ها را بررسی کنیم باین نکته بر میخوریم که سیاست رفاهی نه تنها برای خیریه است نه تنها برای ایجاد آسایش است بلکه سیاست رفاهی بخاطر آنست که تنظیم جدیدی در روابط اجتماعی بوجود میآوریم بطوریکه قدرت کار و خدمت را در اجتماع بالا ببرد اگر ماکار گرا را مجاباً معالجه میکنیم اگر روستائی را مجاباً معالجه میکنیم برای اینست که آنجا دست بازتری داشته باشند و بتوانند در درجه اول به تعلیم و تربیت بچه های خودشان توجه بیشتری بکنند و در درجه دوم در امور تولیدی و خلافتهم بیشتری داشته باشند از این نظر است که ما باید به سیاست بیمه های اجتماعی و رفاه اجتماعی توجه کنیم و آنوقت بک نکته شایان توجه است و آن مسأله آموزش است یعنی بیمه های اجتماعی بخصوص در محیط روستائیکه دچار عقب ماندگی هستند و این عقب ماندگی در نیروی کار آنها و کارهای آنها تأثیر دارد باید توجه معطوف به ساختن انسانهای جامعه روستائی باشد با قوه کار بیشتری این قوه کار بیشتر را نمیشود بدست آورد مگر آنکه آنها را بر خوردار بکنیم از آموزش بهتر بنابراین مقررات بیمه های اجتماعی باید شامل آموزش هم بمعنی اعم کلمه باشد و اگر لازم است که در محیط های روستائی فرزندان روستائیان آموزش ببینند ولی قدرت مالی خانواده های آنها ایجاب نمیکند باین امر بیمه های اجتماعی باید از خانواده آنها حمایت کنند تا بتوانند فرزندان خودشان آموزش کاملتر و آموزش بیشتر و بهتری ببخشند البته در این مورد پیشنهادی

را فعلا تقدیم نمیکند ولی انتظار دارم که مجربان این قانون از هم اکنون توجه بکنند و بررسی کنند تا اگر امکان دارد در متن همین قانون بر خوردار شدن از خدمات آموزش هم پیش بینی بشود تا کسی که باین سازمان حق بیمه میدهد بداند که فرزندان او میتواند با برخوردار از مزایای بیمه هر اندازه استعداد و قابلیت و لیاقت دارند به تحصیلات خودشان ادامه بدهند و بتوانند برای تولید کشاورزی و جامعه کشاورزی افراد شایسته تر و لایق تر و کار آمدتری باشند سومین نکته ای که باید توجه کرد اینست که بیمه اجتماعی بهر حال عبارت از تخصیص دادن قسمتی از درآمد بک گروهی است و با اینکه مسیر این درآمد را عوض کنیم و بک صندوقی بریم ذخیره کنیم تا هر گاه آن جماعت احتیاج به نوع خاص از خدمات داشتند بتوانند از آن صندوق استفاده کنند یعنی منشاء آبیاری صندوق بیمه اجتماعی چه کار گر باشد چه کشاورز باشد کارش است و زحمتی است که میکشد در مورد کشاورز و کار کشاورزی مطلب خاص دارد کار کشاورزی با شرایط جوی هم همراه است شما امروز میآئید بک قسمتی از درآمد کشاورز را میگیرید و در بک صندوقی میگذارید با این درآمد تأسیسات ایجاد میکنید بیمارستانی بوجود میآورید زایشگاههایی بوجود میآورید بقول ما مدارس بوجود میآورید و سازمانهای دیگری بوجود میآورید و هزینه این سازمانها میبایست از درآمد کشاورز تغذیه بشود اما خود درآمد کشاورز در معرض صدمات جوی است بنابراین اگر امروز فرض کنید در بک منطقه ای سیل بیاید میگویند دولت که بیمه نیست، خسارات شمارا نمیپردازیم مدرسه تان هم خراب شده بما مربوط نیست بآن اندازه که امکان دارد کمک میکنیم مازاد بر آنرا هم نمیتوانیم ولسی فردا که لایحه بیمه های اجتماعی کشاورزان را دادید بک جرم ثابت کیار را موقوف بک درآمدی کردید که متغیر است دیگر آن روز نمیتوانید این جواب را بدهید پس از همین امروز که این لایحه مطرح است باید اقداماتی بکنید که عملیات آینده شما تأمین بشود این عملیات نمیتواند تأمین بشود مگر اینکه محصولات کشاورزی خودش بیمه داشته باشد

البته ما نمیکه بیم که این سازمان بیمه های کشاورزی محصولات کشاورزی را بیمه کند و این بیمه ها را محصولات کشاورزی را همانطور که قانون آن را تعیین کرده است وزارت تولیدات کشاورزی که مشمول این بیمه است این خودش و بوظیفه خودش باید عمل کند و محصولات کشاورزی را با بیمه های انکالی فردا نمیتواند تأمین کند بیمه بکنند برای اینکه هم زندگی کشاورز تأمین شده باشد و هم عملیات بیمه گرانه شده تأمین بشود و الا وقتی کشاورزی محصولی نداشت نمیتواند خدمات در وقت شما را تأمین کند و شما نمیتوانید در وقت بنگاه های زایشگاهها را بروی خانواده آنها متصدد نمیشود فرزندان آنها را از حقوقیکه به آنها تعلق میگردد منع کنید و بگوئید اصل سیل آمد پس باید محصول شما جای دیگر بیمه شده باشد و شما نمیتوانید آنچه که تعدد شماست منابع مالیش را تأمین کنید و باین متنوع سازمانهای خودتان را سازمانهای بیمه بدهد خدمت ارائه بدهند تغذیه کنید و آنرا در اختیار کشاورزان و روستائیان قرار بدهید بنابراین البته این مربوط بوزارت صلاحات ارضی نیست ولی مربوط بدولت است و توصیه ای که اینجا میشود اینست که همراه این قانون باید قانون بیمه های محصولات کشاورزی هم اجرا بشود تا آن عملیات بیمه های اجتماعی را تأمین بکنند و شرایطی را بوجود میآورند که همیشه دولت و این سازمانها بتوانند خدمات خودشان را ادامه بدهند نکته چهارمی که باید عرض کنم اینست که در این لایحه پیش بینی شده است و پیش بینی بجائی هم بوده است که هر گاه این سازمان مؤسسانی مثل بیمارستان بوجود آورد که این علاوه بر ظرفیت خودشان میتوانند خدماتی را هم ایجاد کنند و بدیگران بفروشد از هم اکنون مجوزش را تحصیل کرده اند که این بیمارستان بتواند خدمات زائد بر احتیاج خودشان را بدیگران بفروشد و بر عکس آن موقعیکه بیمارستان و زایشگاه و درمانگاه ندارند تعداد کافی میتواند که خدمات مؤسسات دیگر را بخرند و استفاده کنند به اعتقاد من این بک خط هدایت بسیار جالبی است در سیاست درمانی کشور چون سیاست درمانی کشور امروز سیاست بک بام و دو هواست این هیچ

بلکه سیاست باری بهر جهت است یعنی حقیقتش اینست که ما با این موجودیت وزارت بهداشتی سیاست درمانی نداریم بلکه سیاست فرار از درمان داریم بک شهرت است اصلاً بیمارستان ندارد و وزارت بهداشتی مربوط نیست و بک شهری هست در برابر فرض کنید ۱۵۰ هزار نفر ۲۰ تختخواب دارد باز وزارت بهداشتی مربوط نیست و بک شهری هست با ۲۰ هزار نفر جمعیت و ۱۰۰ تختخواب، بازم وزارت بهداشتی مربوط نیست بک خط هدایتی باید بوجود بیاید و این قانون بیمه‌های اجتماعی روستائیان لااقل در مناطق روستائی این مسأله را حل کرده میگوید روستائیان را بیمه می‌کنیم و در برابر خدمات درمانی آنها هیچ مسئولیت قبول نمی‌کنیم و همین جاست که باید تکلیف باسازمانهای درمانی روشن بشود البته در اینجا بک تبصره مهمی گذاشته شده که ما البته بعنوان اینکه می‌توانیم در کمیسیون این تبصره را مورد بررسی قرار بدهیم نقضی حذف کردیم راجع با سازمان شاهنشاهی بالاخره تکلیف چیست اگر بک سازمان مردم را بیمه می‌کنند همان سازمان هم باید خدمات درمانی آنها را تأمین کند اینکه آنها حق دارند بروند خودشان را مجاناً معالجه کنند آوردنش در قانون صحیح نیست مادامی که بک سازمانی تعدادی را بیمه می‌کند موظف است که خدمات را هم ارائه بدهد و این سازمان باید بتواند که از تمام ظرفیت دستگاههای درمانی موجود استفاده کند دستگاههای درمانی موجود کشور بسیار است که ظرفیت اضافی دارند و از آن استفاده نمی‌شود و در واقع مالیات مردم حیف و میل می‌شود بسیاری دستگاهها هستند که وظیفه با آنها تحمیل شده یعنی بک درمانگاه یا بک طبیب است ولی ۳۰۰ نفر باو مراجعه می‌کنند و این چنین خدمتی هیچ ارزشی از نظر علمی و پزشکی ندارد بموجب مقررات بیمه بک مقامی بالاخره مسئول است این خیلی ارزنده است برای کشور ما که تا کنون خدمات درمانی مسئول نداشتند اگر شیر و خورشید سرخ می‌کرده جنبه خیریه داشته اگر سازمان شاهنشاهی می‌کرده جنبه خیریه داشته حتی آنها که با مالیات مردم شده متأسفانه جنبه خیریه داشته و آنها هم وضع بسیار نابسامان در اینجا مسئول معلوم می‌شود مسئول

بیمه گراست حالا اگر این مسئول خرید خدمت فلان سازمان بهداشتی ارزش دارد خدمت فلان بیمارستان ارزش دارد مطابق استانداردهای علمی است می‌رود آن خدمت را خریداری می‌کند و در اختیار کسانی که باید از این خدمت استفاده کنند می‌گذارد و اگر چنین کاری شد و اگر چنین مؤسسه‌ای پیدا شد که خدمات را خرید خدمات بیمارستانهای وزارت بهداشتی را خرید می‌توانیم بهر سیم پس این بودجه‌ای که تا کنون وزارت بهداشتی صرف مؤسسات و سازمانهای درمانی می‌کرده برای چه بود و ملاک صحیحی برای بررسی این مسئله بدست می‌آید این مواردی بود که لازم بود در اینجا بعنوان تذکر عرض بکنم و امیدوار هستم با توجه با این نکات لایحه تقدیمی دولت کاملتر و بهتر از آنچه که به مجلس ارائه داده شده است بتصویب برسد و گامی صحیح و اصولی در راه رفاه اجتماعی و در راه تکمیل سیاست رفاه اجتماعی ایران برداشته بشود و پیشنهادی که هست تقدیم مقام محترم ریاست می‌کنم.

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟

دکترو لیان (وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) -

توضیحی در کلیات هست اگر اجازه بفرمائید عرض می‌کنم.

رئیس - اینها مطالبی است که در کمیسیون بحث

خواهد شد حالا فرمایشی دارید بفرمائید.

دکترو لیان (وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) -

بنده خواستم از فرصت استفاده کنم با کسب اجازه از ریاست محترم مجلس شورای ملی و خانها و آقایان نمایندگان بدون اینکه وارد مطالبی که اینجا صحبت شد بشوم در زمینه این لایحه توضیحاتی را بساحت مقدس مجلس شورای ملی ایران تقدیم کنم و تردیدی ندارم که با این عرایض من بعین آنکه خانها و آقایان علاقمندند دقت و مطالعه و بررسی بیشتری انجام بشود اعتقاد دارم که امروز برای باز دیگر یکی از مهمترین لوازم اجتماعی کشور ما در ساحت مقدس مجلس شورای ملی ایران مطرح است و باید متناسب با اهمیت این لایحه مطالب عربیان مطرح بشود چون معتقد هستم در مسائل اجتماعی آنجا که همه مردم دست اندر کار هستند نباید از ذکر مطلبی خودداری شود بجهت بی‌مورد بنده می‌خواهم توضیح بدهم از سال

۱۳۳۴ تا این تاریخ شاهنشاهی آریامهر با استفاده از هر فرصت در زمینه اجرای بیمه‌های اجتماعی کشاورزی اوامری را صادر فرمودند و امروز دولت با توجه با امکاناتی که در اختیار دارد عرض می‌کنم با توجه با امکاناتی که موجود است نه با توجه با ریزه‌هاییکه هر فرد می‌بین پرستی هر روز آرزوهای بیشتری را دارند نه ما امروز آمدیم نکاتی را مطرح کنیم که با توجه با امکانات موجود تعهداتی را بعهده می‌گیریم خیلی از مطالب هست در زمینه رفاه اجتماعی که انشاء الله زودی برسد که لایحه‌ای تقدیم بشود که بلافاصله از فردا بشود اجرا کنیم در لایحه بیمه‌های اجتماعی روستائیان اصرار دولت بر این بود و هست که در درجه اول برای آن دسته از زارعینی که دست ارباب سابق از سرش کوتاه شده کلیه امکانات لازم فراهم شود ولی وقتی عرض می‌کنم کلیه امکانات لازم با توجه با امکاناتی که در اختیار داریم هست و اینجا باید صراحتاً اضافه کنم که سیاست دولت پیروی جز این نیست که نسبت جمعیت شهر نشین و روستائین را روزی عوض بکنند و بدون تردید در این راه بهیچ قیمتی برای آن طبقاتیکه در روستاها بر امر کشاورزی مستقیماً دخالت ندارند و روزی اگر بصورت مزبور خدمت می‌کردند امروز صمیمانه و صادقانه خدمتتان عرض می‌کنم و اگر بدلتان نشست بدانید که از دل برخاسته است تپهای مزاحمی در روستاها قرار دارند بنام خوش نشین و و . . . که بهیچ عنوان من در مورد اصلاحات ارضی عرض نمی‌کنم سوء تفاهم نشود اینها در محدوده اربعه این مملکت زندگی می‌کنند و باید از برنامه رفاه اجتماعی در جای خودش استفاده بکنند ولی در درجه اول این جاصحبت از زارعی است که با اجرای اصلاحات ارضی دست ارباب سابق از سرش کوتاه شده با اینها باید خدمت بشود آنچه که تقدیم شده خدمتتان بک طرح قانون نهائی است در ماده آخر استدعا کردیم اجازه بدهید که قانون بصورت آزمایشی برای مدت ۵ سال اجرا بشود و اجازه بدهید هر گاه در عمل مواجهه با کوچکترین اشکالی شدیم در کمیسیونها مطالب را مطرح کنیم من استدعا می‌کنم و حتماً هم نظر این نبوده من چون اینطور فکر می‌کنم اجازه بدهید عرض بکنم بنده بنام مسئول اصلاحات

ارضی در مملکت در حال حاضر بهیچ عنوان برای خودم یک ضرورت اجباری و قاطع احساس نمی‌کنم چون در فلان قانون در ۱۶ سال پیش فلان مکانیسم را بوجود آوردیم امروز آن را قبول کنیم ما در تکمیل این لایحه پیشنهاد استفاده از مشاهدات عینی را پیشنهاد کردیم اجازه بفرمائید در مجلس سنا صحبت شد که این کار خیلی مشکل است عرض کردم بله خیلی مشکل است ولی این کار مشکل نباید بشود مسلماً جواب این بود که نه اجازه بدهید ما وارد صحنه می‌شویم با مشکل برخورد می‌کنیم مشکل را می‌شناسیم اندازه‌اش را تشخیص می‌دهیم برای رفع مشکل اقدام می‌کنیم یا برای تصویب قانون خدمتتان می‌رسیم مطالبی که خواستم عرض کنم با توجه با اینکه لایحه بک لایحه قانونی است که بر فرض اینکه بصورت موجود اجرا شود هیچ چیزی را لااقل برای مدت ۵ سال که قانون نهائی را تقدیم کنیم از دست ما کوتاه نشود خواستم عرض کنم این لایحه که امروز در ساحت مقدس مجلس شورای ملی ایران مطرح است از جمله مهمترین لوازمی است که بنده می‌توانم بخودم جرأت بدهم و بگویم که در عرض اصلاحات ارضی ایران و فقط بک مطلب است که خدمتتان عرض می‌کنم سعی کرده بودم که از کلیه مشورتها بیکه با هم مسلکان عزیز در حزب ایران نوین و دوستان عزیزمان در سایر احزاب کردیم استفاده کنیم و همه دوستان من شاهدند که برای تهیه این لایحه از بررسیها و مطالعات استفاده شده ولی حالا بجائی رسیده‌ایم که اجازه می‌خواهیم مثل همیشه محبت بفرمائید اعتماد کنید اجازه بدهید ما مشکل را در عمل بشناسیم و برای رفع بک مشکل شناخته شده خدمتتان برسیم گرفتار بهار عرض کنیم الآن دولت با تمام تفصیلات اعتباری را که امسال برای اجرای این قانون در اختیار ما بگذارد این کار را کرده سیاست دولت چیزی جز این نیست که در درجه اول این قانون را در شرکتهای سهامی زراعی اجرا کنیم در جائیکه نفس بیمه نشدن محصولات کشاورزی آن نگرانیهاییکه فرمودید ایجاد نمی‌کنند ولی همانطوریکه فرمودید تذکر بسیار بسیار بجائی است بنده هم بنام دولت از کلیه مطالبیکه در کلیات گفته شد تشکر می‌کنم و استفاده خواهد کرد ولی

اگر بخواهیم این کار را متوقف کنیم خوشبختانه چنین پیشنهادی نشد و چنین موضوعی هم مطرح نشد نگرانی اینستکه اگر کارها را بخواهیم متوقف کنیم برای انجام کارهای دیگر، این کارهایی هم که الآن آمادگی انجامش را داریم، بعهده تعویق میافتد بنده استدعا میکنم این لایحه ای است که خدمتتان تقدیم شده به ترتیب که میخواهید بررسی بفرمائید ولی اجازه بفرمائید ما وارد عمل شویم این مشکل را بیینم. بشناسیم که چیست مسلماً مشکل زیاد است در مملکت ما بزرگش کم داریم این مطالبی نیست که پنهان بشود ولی با توجه با امکانات کم میخواهیم خدمات را هم به مردم روستائین تقدیم کنیم حالا امروز آنچه را که تقدیم میکنیم ناقص است ولی انشاءالله روزی کامل خواهد شده بنده مجدداً از کمیته تذکر اینکه داده شد تشکر میکنم این قول را هم میدهم که در بررسیهای آینده از این ارائه طرفها استفاده خواهد کرد، خیلی ممنونم (احسن).

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بورد در شور مواد رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶ - بوزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی اجازه داده میشود بمنظور تأمین و اجرای بیمه های اجتماعی در مورد روستائیانیکه با اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی صاحب نسق های زراعتی خود شده باشند سازمان بیمه های اجتماعی روستائیان را که در این قانون سازمان نامیده میشود تأسیس کند. سازمان دارای شخصیت حقوقی و استقلال کامل مالی و اداری است و بر اساس مقررات این قانون طبق اصول بازرگانی اداره خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد های رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی
محترماً پیشنهاد میشود سطر دوم از ماده ۱۶ يك قانون بیمه های اجتماعی روستائیان بشرح زیر اصلاح شود:
در مورد روستائیانیکه بکار کشاورزی در روستا و مزارع اشتغال دارند (اعم از آنان که در اجرای قوانین

و مقررات اصلاحات ارضی صاحب نسق های زراعتی شده باشند و یا اینکه خورده مالک مستقیم روستا که گماکان در املاک خود زراعت میکنند) با تقدیم احترام - روحانی ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد میشود در ماده ۱ قانون بیمه های اجتماعی روستائیان عبارت « که در این قانون سازمان نامیده میشود » در سطر چهارم حذف شود. مصطفوی نائینی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود تبصره ذیل به ماده اول قانون بیمه های اجتماعی روستائیان اضافه شود:

تبصره - در مناطقی که اجرای بیمه های اجتماعی روستائیان اعلام میشود اشخاص مبتلای به نقص عضو نیز بشرط داشتن سکنی دائم در منطقه مشمول بیمه حوادث و درمان خواهند بود و لو اینکه صاحب نسق نباشند. حق بیمه این گروه اشخاص مادام که قدرت کار نداشته یا وسیله فعالیت برای آنها فراهم نشده باشد از محل بندهای ۲ و ۴ ماده ۱۵ این قانون پرداخت خواهند شد.

با تقدیم احترامات - دکتر خزائی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در ماده ۱۶ قانون بیمه های اجتماعی روستائیان قید (روستائیانیکه با اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی صاحب نسق زراعتی شده اند) حذف گردد و بجای آن (روستائیان شاغل کارهای کشاورزی) گذاشته شود.

با تقدیم احترامات فائقه - باقر شریعت

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در ماده ۱ قانون بیمه های اجتماعی و روستائیان عبارت « روستائیانیکه با اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی صاحب نسق های زراعتی خود شده باشند » حذف و بجای آن نوشته شود « روستائیان و کشاورزان ».

با تقدیم احترام - دکتر فریور - دکتر عاملی

رئیس - ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - سازمان موظف است طبق مقررات این

قانون روستائیان مشمول ماده ۱ و خانواده تحت تکفل و بوابلات آنرا در مقابل حوادث ناشی از کار، بیماریها، از کار افتادگی و فوت و سایر موارد بیمه های اجتماعی بیمه کند.

رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد های رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احترماً پیشنهاد میشود تبصره زیر به ماده ۲ لایحه بیمه های اجتماعی روستائیان افزوده گردد:

تبصره - روستائیانیکه ملك خود را از اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی بدست نیاورده ولی شخصاً و با کمک خانواده خود بزراعت مشغول باشند در صورتیکه متمهد شوند تمهیدات بیمه گذار و سایر مقررات این قانون را مراعات نمایند مشمول مقررات این ماده خواهند بود. مهندس عباس اخوان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید ماده ۲ قانون بیمه های اجتماعی روستائیان در سطر آخر بشرح زیر اصلاح شود:

از کار افتادگی و کهولت و باز نشستگی و فوت و سایر موارد مصحح در قانون بیمه های اجتماعی کارگران بیمه کند.

دکتر اعتمادی - دکتر سعید

رئیس - ماده سوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - اجرای هر يك از بیمه های مندرج در ماده ۲ این قانون و تعیین افرادی که از خانواده بیمه شده مشمول مقررات قانونی میشوند بتدریج در مناطق مختلف مملکت و متناسب توسعه امکانات و مقدرات دولت بپیشنهاد وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و تصویب هیأت دولت اجرا خواهد شد.

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد های رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در ماده ۳ قانون بیمه های اجتماعی

پیشنهاد مینماید سطر آخر ماده ۳ قانون بیمه های اجتماعی کشاورزان بشرح زیر اصلاح گردد.

«و به تناسب توسعه امکانات و مقدرات دولت منوط

به پیشنهاد وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و تصویب هیأت دولت است». با تقدیم احترام: ضیاء احمدی
رئیس - ماده ۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - شرکتهای تعاونی روستائی و شرکتهای سهامی زراعی طبق تشخیص و اعلام سازمان مکلفند روستائیان حوزه عملیات خود و بانابع خود را نزد سازمان بیمه کنند و مسئول پرداخت حق بیمه مربوط سازمان و مکلف بهمکاری با آن هستند.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید ماده ۴ قانون بیمه اجتماعی روستائیان بشرح زیر اصلاح شود.

ماده ۴ - کلیه شرکتهای تعاونی روستائی و شرکتهای سهامی زراعی هر شهرستان پس از اعلام سازمان مکلفند روستائیان حوزه عملیات یا تابع خود را نزد سازمان بیمه کنند و مسئول پرداخت حق بیمه مربوط سازمان هستند. دکتر سعید - دکتر اعتمادی

رئیس - ماده ۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - ارکان سازمان عبارتند از:

۱- شورای عالی.

۲- هیأت عامل.

۳- هیأت نظارت.

رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

- ماده ۶-** اعضای شورای عالی عبارتند از :
- ۱- وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستایی که ریاست شورای عالی را بعهده خواهد داشت.
  - ۲- وزیر آبادانی و مسکن.
  - ۳- وزیر بهداشتی.
  - ۴- وزیر دارائی.
  - ۵- وزیر کار و امور اجتماعی.
  - ۶- وزیر دادگستری.
  - ۷- مدیر عامل سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی.
  - ۸- مدیر عامل سازمان برنامه.
  - ۹- مدیر عامل جمعیت شیروخورشید سرخ ایران.
- تبصره-** جلسات شورای عالی با حضور لااقل دو سوم اعضاء مشروحه فوق و یا نمایندگان تمام الاختیار آنان رسمیت مییابد و تصمیمات با کثرت آراء اعضاء حاضر قابل اجرا میباشند.
- رئیس -** در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
- پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود دو مقام زیر به اعضاء شورای عالی ماده ۶ لایحه بیمه های اجتماعی روستائیان افزوده گردد و وزیر کشاورزی مدیر عامل سازمان مهندس عباس اخوان

مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود در ماده ۶ قانون بیمه های اجتماعی روستائیان و وزیر کشور و تولیدات کشاورزی به تعداد اعضاء شورای عالی اضافه شود.

با تقدیم احترام - روحانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در تبصره ذیل ماده ۶ قانون بیمه های کشاورزان جمله «مشروحه فوق» حذف گردد.

با تقدیم احترام - ضیاء احمدی

رئیس - ماده ۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

- ماده ۷-** وظایف و اختیارات شورای عالی بشرح زیر است :
- ۱- تصویب آئین نامه داخلی شورا.
  - ۲- تصویب آئین نامه های استخدامی و اجرایی این قانون به استثنای آئین نامه های که تصویب آن بمراجع دیگر محول شده است.
  - ۳- رسیدگی به بودجه و گزارش سود و زیان - ترازنامه سازمان و تصویب آنها.
  - ۴- تعیین حقوق و مزایای هیأت عامل و هیأت نظارت.
  - ۵- تصویب هر گونه برداشت از ذخائر سازمان و دریافت یا اعطای وام و اعتبار.
  - ۶- تصویب پیشنهاد خرید و فروش و انجام هر گونه معاملات نسبت با اموال منقول و غیر منقول سازمان.
  - ۷- اتخاذ تصمیم نسبت به مواردیکه مراجع مندرج در ماده ۴ این قانون بعلت قوه قاهره (فورس ماژور) قادر پرداخت حق بیمه معوقه نبوده و با پرداخت یکجای آن خارج از حدود توانائی آنها باشد.
  - ۸- اتخاذ تصمیم نسبت بمطالبات مشکوک الوصول و بالوصول.

۹- اظهار نظر یا اتخاذ تصمیم نسبت به موضوعی که از طرف رئیس شورا یا مدیر عامل در شورای عالی مطرح میشود.

رئیس - آقای پروفیسور مخبر فرهمند فرمایشی داشتید؟

پروفیسور مخبر فرهمند - خواستم عرض کنم پیشنهاد الحاقی را بخوانند.

رئیس - در موقف قرائت میشود. در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمائیم در سطر اول بند ۹ ماده ۷ قانون بیمه اجتماعی روستائیان بعد از کلمه رئیس نوشته شود «یا هر يك از اعضاء شورا».

دکتر اعتمادی - دکتر سعید

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمائیم بند ۲ ماده ۷ قانون بیمه اجتماعی روستائیان بشرح زیر اصلاح شود :

۲- تصویب آئین نامه های اجرایی این قانون باستثنای آئین نامه هایی که تصویب آن بمراجع دیگر محول شده است و همچنین تصویب آئین نامه های استخدامی با رعایت ماده ( ) قانون استخدام کشوری.

دکتر اعتمادی - دکتر سعید

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در قسمت ۷ ماده ۷ - بجای «قوه قاهره» (فورس ماژور) نوشته شود بعلت حوادث غیر مترقبه.

با تقدیم احترام - ضیاء احمدی

رئیس - ماده ۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۸- هیأت عامل تشکیل میشود از مدیر عامل

و دو نفر عضو که برای مدت سه سال منصوب میشوند و انتصاب مجدد و عزل آنان بلا مانع است. ریاست هیأت عامل نیز با مدیر عامل است.

مدیر عامل به پیشنهاد وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستایی و تصویب هیأت وزیران بموجب فرمان هماهنگی منصوب میشود.

دو نفر اعضاء هیأت عامل از طرف وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستایی منصوب میگرددند.

در صورت عزل یا فوت هر يك از اعضاء هیأت عامل جانشین او برای بقیه مدت عضویت انتخاب میشود.

رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمائیم سطر ششم ماده ۸ قانون بیمه اجتماعی روستائیان بشرح زیر اصلاح شود :

دو نفر اعضاء هیأت عامل بدی پیشنهاد وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستایی و تصویب شورای عالی سازمان انتخاب و به حکم وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستایی منصوب میگرددند.

دکتر سعید - دکتر اعتمادی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در ماده ۸ پیشنهاد مینمائیم دو نفر اعضاء هیأت عامل به پیشنهاد مدیر عامل و تصویب وزیر اصلاحات ارضی منصوب شوند.

با تقدیم احترام - دکتر سعید

رئیس - ماده ۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹- وظایف هیأت عامل شرح زیر است

- ۱- تهیه طرح آئین نامه های بیمه تصویب آنها بمراجع این قانون در صلاحیت شورای عالی است. پیشنهاد آن شود.
- ۲- تصویب آئین نامه های اداری داخلی شورا.
- ۳- تنظیم بودجه و گزارش سود و زیان و ترازنامه و تسلیم آن به هیأت نظارت و شورای عالی.
- ۴- اتخاذ تصمیم در مورد تأسیس شعب و نمایندگیها در حدود بودجه مصوب و انحلال شعب و نمایندگیها.
- ۵- اتخاذ تصمیم در مورد بکار انداختن و جوجه و ذخائر سازمان و بهره برداری از آنها.
- ۶- اتخاذ تصمیم در مورد ایجاد ساختمانهای جدید و تعمیر و با تغییر ساختمانهای موجود در حدود بودجه مصوب.
- ۷- اظهار نظر یا اتخاذ تصمیم در موارد دیگری که از طرف مدیر عامل در هیأت مطرح میشود.
- ۸- اتخاذ تصمیم در مورد مسائل دیگری که بموجب مفاد این قانون و با مصوبات شورای عالی در صلاحیت هیأت عامل است.
- ۹- اتخاذ تصمیم نسبت بکلیه معاملاتیکه مبلغ آن از ایاضدهزار ریال تجاوز نکند بدون مراجعه بشورای عالی.

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود

بند ۹ از ماده ۹ لایحه بیمه های اجتماعی روستائیان بشرح زیر اصلاح شود.

مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمائیم در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود

بند ۹ از ماده ۹ لایحه بیمه های اجتماعی روستائیان بشرح زیر اصلاح شود.

۹- اتخاذ تصمیم نسبت بمعاملاتی که موارد آن از طرف شورای عالی اعلام و مبلغ آن از پانصد هزار ریال تجاوز نکند .
باتقدیم احترام - روحانی

رئیس - ماده ۱۰ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - مدیر عامل مسئول اجرای مقررات این قانون و مصوبات شورای عالی بوده و دارای کلیه اختیارات لازم برای اداره امور و حفظ حقوق و منافع سازمان میباشد .
مدیر عامل نماینده کلی سازمان را در کلیه مراجع قضائی و غیر قضائی در مقابل اشخاص حقیقی یا حقوقی با حق توکیل دارد و میتواند بمسئولیت خود حق امضاء و قسمتی از اختیارات خود را بمقام مقام و معاونین خود و سایر کارمندان تفویض کند .

رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؛ (اظهاری نشد)
پیشنهادی هم نرسیده ماده ۱۱ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱ - هیأت نظارت مرکب از سه نفر عضو خواهد بود که به پیشنهاد وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و تصویب شورای عالی برای مدت یکسال انتخاب میشوند و تجدید انتخاب آنان بلامانع است .

تبصره - در صورت فوت یا استعفاء هر یک از اعضاء هیأت نظارت جانشین او بقیه مدت بترتیب مقرر در این ماده انتخاب خواهد شد .

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؛ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید که ماده ۱۱ لایحه بیمه روستائیان بشرح زیر اصلاح گردد :

هیأت نظارت مرکب از پنج نفر عضو خواهد بود که سه نفر به پیشنهاد وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و تصویب هیأت دولت و دو نفر از نمایندگان سنا و شورابا انتخاب مجلسین برای مدت سه سال خواهد بود و تجدید انتخاب آنان بلامانع است .

دکتر اعتمادی - دکتر سعید

رئیس - ماده ۱۲ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲ - وظایف هیأت نظارت بقرار زیر است :

۱- نظارت در اجرای این قانون و تطبیق عملیات سازمان بامقررات مربوط .

۲- اظهار نظر در مورد گزارش سود و زیان و ترانزنامه و بودجه تنظیمی از طرف مدیر عامل لا اقل ۱۵ روز قبل از طرح آنها در شورای عالی .

۳- انجام وظایف دیگر که بموجب آئین نامه ها و مصوبات شورای عالی و بادستور وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی به هیأت نظارت محول میشود .

تبصره ۱ - هیأت نظارت میتواند جهت انجام وظایف خود اطلاعات مورد لزوم را از سازمان بخواهد و مدیر عامل و مسئولین دستگاههای تابع باو موظفند هر گونه مدارک با اطلاعات و توضیحاتی را که مورد نیاز باشد در اختیار هیأت نظارت بگذارند .

تبصره ۲ - در صورتیکه هیأت نظارت در اداره امور سازمان عملی را خلاف مقررات قانونی تشخیص دهد و یا بطرز عمل مدیر عامل و با اداره سازمان بطور کلی معترض باشد موضوع را بنحو جامع ومستدل به رئیس شورای عالی گزارش میدهد و عندالاجتضاء در جلسات شورای عالی برای ادای توضیحات شرکت میکند .

تبصره ۳ - آئین نامه داخلی هیأت نظارت از طرف هیأت مزبور تهیه و بتصویب شورای عالی خواهد رسید .

رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؛ (اظهاری نشد)
ماده ۱۳ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳ - سازمان برای انجام وظایف خود دارای تشکیلات مرکزی و شعب و نمایندگی خواهد بود که باید بتصویب وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی برسد .

رئیس - در ماده ۱۳ نظری نیست؛ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت می شود

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
احتراماً پیشنهاد مینماید ماده ۱۳ حذف شود .
مفهوم ماده مذکور در بند ۴ ماده ۱۹ آمده است .

مهدب

مقرر در این قانون هر سال اعتبار لازم را پیش بینی و در اختیار سازمان بگذارد .

تبصره ۲ - در روستاها و یا واحدهای روستائیکه مقررات این قانون بمورد اجراء گذاشته میشود از کلیه محصول کشاورزی و هر گونه عوارض دیگری که در روستاها و واحدهای روستائی مذکور تحصیل گردد یک درصد وصول و برای اجرای این قانون در اختیار سازمان گذاشته میشود .

رئیس - در ماده ۱۵ نظری نیست؛ (اظهاری نشد)
پیشنهادهای رسیده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید در بند ۴ ماده ۱۵ قانون بیمه اجتماعی روستائیان در سطر اول کلمه «رفاه» حذف گردد .
دکتر سعید - د کتر اعتمادی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید که تبصره ۱ از ماده ۱۵ لایحه بیمه روستائیان حذف گردد .
دکتر سعید

مقام محترم ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود تبصره ۲ از ماده ۱۵ لایحه بیمه های اجتماعی روستائیان بصورتی اصلاح شود که حق بیمه از محصول کشاورزی اخذ گردد که بیمه شده باشند و از فواید آن برخوردار گردند .
باتقدیم احترام - روحانی
پیشنهاد میکنم در لایحه بیمه اجتماعی روستائیان در تبصره ۲ ماده ۱۵ پس از جمله عوارض دیگری که ... این جمله اضافه شود (از طرف مشمولین این قانون) .

دکتر الموتی

احتراماً پیشنهاد مینماید تبصره ۳ ماده ۱۵ اضافه شود تبصره ۳ ماده ۱۵ .

اشخاص و خانواده تحت تکفل و باوالات صاحبان درآمد که بترتیب مذکور در تبصره ۲ صدی یک میپردازند از مزایای مذکور در ماده ۲ این قانون نیز بهره ور خواهند شد .

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید تبصره ۲ ماده ۱۵ بشرح زیر اصلاح شود .

رئیس - ماده ۱۴ قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴ - سازمان میتواند کارمندان دولت و مؤسسات بازرگانی وابسته بدولت و بانکها را با موافقت دستگاههای مربوط و رعایت مقررات سازمان منتقل و حقوق آنان را بپردازد و در هر حال مدت خدمت کارمندان مزبور در سازمان بشرط آنکه کسور بازنشستگی را برابر مقررات مربوط بخود بپردازند، جز خدمت رسمی آنان منظور میگردد .

رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست؛ (اظهاری نشد)
پیشنهادهای رسیده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
چون ماده ۱۴ قانون بیمه های اجتماعی روستائیان مخالف قانون استخدام کشوری است پیشنهاد مینماید ماده مزبور از لایحه حذف شود .
مصطفوی نائینی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد حذف ماده ۱۴ میشود .
این ماده با قانون استخدام مابینت دارد .

رئیس - ماده ۱۵ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵ - منابع درآمد سازمان عبارتند از :

۱- حق بیمه های دریافتی .
۲- درآمدهای حاصل از وجوه و اموال متعلق بسازمان و درآمدهای حاصل از بیمارستانها و آسایشگاهها و درمانگاههای سازمان که ممکن است از اشخاص بیمه نشده عاید گردد .

۳- کمکها و هدایای اعطاء شده بسازمان .

۴- اعتبارات پیش بینی شده در برنامه های عمرانی برای رفاه و بیمه اجتماعی روستائیان به استثنای اعتباراتی که برای انجام وظایف قانونی وزارتخانه های بهداری و آبادانی ممکن منظور شده است .

۵- وجوه حاصل از محل زبان دیر کرد بر اساس مقررات آئین نامه ای که بتصویب شورای عالی خواهد رسید .

تبصره ۱ - دولت مکلف است برای انجام وظایف

در روستاها و با واحدهای روستائی که مقررات این قانون بمورد اجراء گذاشته شود از محصولات کشاورزی صاحبان نسق بک درصد وصول و برای اجرای این قانون در اختیار سازمان گذاشته میشود.

بالتقدیم احترام - فضل صادق سمیعی
رئیس - ماده ۱۶ قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶ - مقررات مربوط بمیزان حق بیمه و چگونگی پرداخت و وصول آن و حدود مسئولیت و تعهدات طرفین بیمه گر (سازمان و بیمه گذار (طرف نهاده سازمان) طبق آئین نامه مربوط که بوسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی تهیه و بتصویب کمیسیون های اصلاحات ارضی و دارائی مجلسین میرسد تعیین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در ماده ۱۶ قانون بیمه اجتماعی روستائیان و در سطر چهارم نوشته شود: «و بد تصویب کمیسیونهای اصلاحات ارضی و دارائی و بهداری و استخدام مجلسین برسد».

دکتر اعتمادی - دکتر سعید

رئیس - ماده ۱۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۷ - مطالبات سازمان از بابت حق بیمه و خسارت تأخیر و جرائم مقرر در این قانون جزو دیون ممتازه است و قبل از سایر دیون باید سازمان تأدیه شود.
تبصره - مقررات این ماده شامل مزدی که بکارگران کشاورزی باید پرداخت شود نمیگردد.

رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۱۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۸ - مطالبات مربوط بحق بیمه و خسارت تأخیر ناشی از اجرای این قانون در حکم مطالبات مستند به اسناد لازم الاجرا بوده و بترتیب مقرر در آئین نامه ای که از طرف سازمان تهیه و پس از تأیید وزیر اصلاحات ارضی

و تعاون روستائی بتصویب شورای عالی خواهد رسید قابل وصول میباشد.

رئیس - در ماده ۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در سطر آخر ماده ۱۸ قانون بیمه اجتماعی روستائیان بجای «بصویب شورای عالی خواهد رسید» نوشته شود: «بصویب کمیسیونهای دادگستری مجلسین خواهد رسید».

دکتر سعید - دکتر اعتمادی

رئیس - ماده ۱۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۹ - سازمان میتواند بموجب آئین نامه ای که بنا به پیشنهاد مدیر عامل بتصویب شورای عالی خواهد رسید در مؤسسات درمانی خود با دریافت هزینه معالجه بیماران دیگری را غیر از بیمه شدگان بپذیرد.

رئیس - در ماده ۱۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در سطر دوم ماده ۱۹ قانون بیمه اجتماعی روستائیان بجای «بصویب شورای عالی» نوشته شود: «بصویب کمیسیونهای بهداری و دارائی مجلسین»

دکتر اعتمادی - دکتر سعید

رئیس - ماده ۲۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۰ - سازمان میتواند بمنظور اجرای تعهدات ناشی از بیمه های مندرج در ماده (۲) این قانون تاهنگامی که نتواند رأساً اقدام کند قراردادهای لازم را با مؤسسات صلاحیت دار و مؤسسات بیمه و با درمانی و بهداشتی منعقد نماید.

تبصره - در مناطقی که جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی دارای تشکیلات درمانی میباشد زارعین بیمه شده این مناطق نیز

میتوانند که امکان برابر مقررات مربوط به آنها از خدمات درمانی رایگان این سازمانها استفاده کنند.

رئیس - در ماده ۲۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید تبصره ماده ۲۰ چون ضرورت ندارد حذف شود.

دکتر اعتمادی - دکتر سعید

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در تبصره ماده ۲۰ در سطر سوم پس از کلمه میتواند جمله (تأشکیل سازمان درمانی بیمه در محل) اضافه گردد. با تقدیم احترام - جعفر مخبر فرزند

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید تبصره ماده ۲۰ قانون بیمه های اجتماعی روستائیان حذف گردد.

با تقدیم احترام - دکتر عاملی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

۱ - وزارت بهداری بعد از سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی - وزارت بهداری اضافه شود.

۲ - کلمه رایگان قبل از: این سازمانها استفاده کنند حذف شود.

رئیس - ماده ۲۱ قرائت میشود.

مهدب

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۱ - سازمان از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض و حق تعمیر و پرداخت هزینه های دادرسی، نیم عشر اجرائی معاف است همچنین بیمه شدگان و بازماندگان بیمه شدگانی که بموجب این قانون و آئین نامه مربوط مستمری یا کمک دریافت میکنند نسبت بوجوه دریافتی از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض معاف هستند.

تبصره - کارمندان سازمان از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض بر حقوق و مزایا مانند کارمندان دولت خواهند بود.

رئیس - در ماده ۲۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۲۲ قرائت میشود.

ماده ۲۲ - بصورت زیر اصلاح شود:

بدولت اجازه داده میشود ظرف مدت پنج سال از

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۲ - این قانون بمدت پنجسال بصورت

آزمایشی بمورد اجرا گذارده خواهد شد و در این مدت بمنظور یافتن مناسبترین مقررات و شیوه های اجرائی

آن وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی موظف است همه ساله وسیله مرکز تحقیقات روستائی خود (موضوع

ماده ۱۵ قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی) ارزیابی دقیقی از چگونگی و پیشرفت فعالیت های سازمان بیمه های

اجتماعی روستائیان، وسائل و تشکیلات آن بعمل آورده و هر گاه در این مدت دولت در این قانون و مصوبات

کمیسیونها اصلاحاتی را ضرور بداند مراتب را جهت بررسی و تصویب بکمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون

روستائی مجلسین تقدیم نماید و این اصلاحات پس از تصویب قابل اجرا خواهد بود.

دولت مکلف است در پایان مدت پنجسال لایحه نهائی این قانون را جهت تصویب مجلسین تقدیم نماید و مادام که

لایحه نهائی بتصویب نرسیده است مقررات این قانون و اصلاحات کمیسیونهای مجلسین قابل اجراء است.

رئیس - در ماده ۲۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در سطر ۸ ماده ۲۲ قانون بیمه اجتماعی روستائیان بجای «کمیسیون اصلاحات ارضی

و تعاون روستائی مجلسین» نوشته شود «کمیسیونهای مربوط مجلسین».

دکتر اعتمادی - دکتر سعید

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود کلمه وسائل از سطر ششم ماده ۲۲ قانون بیمه های اجتماعی کشاورزان حذف گردد.

با تقدیم احترام - ضیاء احمدی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

ماده ۲۴ بصورت زیر اصلاح شود:

بدولت اجازه داده میشود ظرف مدت پنج سال از

تاریخ تصویب این قانون اصلاحی را که لازم میدانند پیشنهاد نمایند. اینگونه پیشنهاد بعد از تصویب کمیسیونهای اصلاحات ارضی و دارائی مجاسین لازم الاجرا خواهد بود.

رئیس - پیشنهادهای مربوط به مواد الحاقی قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

با در نظر گرفتن تعداد زیاد دهقانان مشمول این قانون که چند برابر کارگران بیمه شده میباشند و اکثریت موکلین آقابان نمایندگان را در سراسر کشور تشکیل میدهند بحکم همسان ضرورتی که نظارت نمایندگان مجلس را در بیمه کارگران تصویب فرموده اند.

پیشنهاد مینماید:

سه نفر یا بیشتر از نمایندگان مجلسین شورا و سنا برای عضویت شورای عالی بیمه کشاورزان با انتخاب مجلسین تعیین شوند.

با تقدیم احترام - پرفسور مخبر فرهمند

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً

چون لایحه قانون بیمه اجتماعی روستائیان در ماده ۲ بخصوص ضرورت ارجاع به کمیسیون بهداری مجلس و در سایر مواد، لذا پیشنهاد مینماید مقرر فرمایند به کمیسیون بهداری نیز ارسال گردد.

با عرض احترام - دکتر بهبهانی

رئیس - لایحه و پیشنهادها برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود ضمناً به کمیسیون بهداری هم در شور دوم ارجاع میشود چون جنبه بهداشتی دارد.

۶ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور خارجه راجع به امور تشکیلاتی و استخدامی وزارت امور خارجه و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم لایحه دولت راجع به امور تشکیلاتی و استخدامی وزارت امور خارجه مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون امور خارجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز یکشنبه ۴۸/۱/۳۱ با حضور آقای کودرزی معاون وزارت امور خارجه لایحه شماره ۵۲۵۰۴ مورخ ۱۳۴۷/۱۲/۲۲ دولت مربوط به امور تشکیلاتی و استخدامی وزارت امور خارجه که شور اول آن شماره ۷۸۱ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و با توجه به پیشنهادت واصله اصلاحی در آن عمل آورد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون راجع به امور تشکیلاتی و استخدامی وزارت امور خارجه

ماده واحده - بوزارت امور خارجه اجازه داده میشود مقررات تشکیلاتی و استخدامی و انضباطی و مالی مخصوص بخود را تنظیم و پس از تصویب کمیسیونهای خارجه و دارائی و استخدام مجلسین سنا و شورای ملی بطور آزمایشی بموقع اجرا بگذارد.

دولت مکلف است حداکثر تا سه سال از تاریخ تصویب این قانون اصلاحی را که ضمن اجراء مقررات مذکور لازم بداند تعیین و بر اساس آن اصلاحات لایحه قانونی نهائی را تهیه و بمجلسین تقدیم نماید و تا تصویب نهائی لایحه مذکور مقررات مصوبه کمیسیونهای دارائی و استخدام و خارجه مجلسین موضوع این ماده قوت قانونی خواهد داشت.

مخبر کمیسیون امور خارجه - ایرج مهرزاد

گزارش شور دوم از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه روز یکشنبه ۴۸/۱/۳۱ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به امور تشکیلاتی و استخدامی وزارت امور خارجه را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را عیناً تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

رئیس کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری -

مجید موسوی

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی کمیسیون دارائی در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۴۸/۲/۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به امور تشکیلاتی و استخدامی وزارت امور خارجه را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را عیناً تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - خسروی کردستانی

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟

(اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟

(اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم

خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند

(اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب به

مجلس سنا فرستاده میشود.

۷ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون نظام

راجع به اصلاح قانون پرداخت کمک کرایه مسکن

بدرجه داران و افراد کادر ثابت و همردیفان آنان مشمول

قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی و ارسال

به مجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم لایحه دولت راجع به

اصلاح قانون پرداخت کمک کرایه مسکن بدرجه داران

و افراد کادر ثابت و همردیفان آنان مطرح است قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه روز سه شنبه ۲ لردیبهشت

۱۳۴۸ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ

لایحه شماره ۴۳۹۷۸-۱۳۴۷/۱۲/۲۰ دولت راجع به اصلاح

قانون پرداخت کمک کرایه مسکن بدرجه داران و

افراد کادر ثابت و همردیفان آنان مشمول قانون استخدام

نیروهای مسلح شاهنشاهی را که گزارش شور اول آن

بشماره ۷۸۰ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد

رسیدگی قرار داد و مصوبه شور اول را عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد

ماده واحده - قانون پرداخت کمک کرایه مسکن

بدرجه داران و افراد کادر ثابت و همردیفان آنان مشمول

قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی مصوب ۱۳۴۷/۴/۱۳

بشرح زیر اصلاح میشود:

بدولت اجازه داده میشود از اول فروردین سال ۱۳۴۷ بدرجه داران و افراد کادر ثابت و همردیفان آنان مشمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی مادام که از خانههای سازمانی استفاده نمیکنند کمک کرایه مسکن بشرح زیر پرداخت کند:

ستوان باران - افسر باران و استواران متأهل

و همردیفان آنان ماهانه ۶۵۰ ریال.

گروهبانان و افراد متأهل و همردیفان آنان

ماهانه ۵۰۰ ریال.

ستوان باران - افسر باران - استواران - گروهبانان

و افراد کادر ثابت و همردیفان آنان در صورتیکه مجرد

باشند ماهانه ۲۵۰ ریال.

تبصره - درجه داران و افرادیکه دارای اولاد

تحت تکفل بوده ولی همسر ندارند از کمک کرایه مسکن

درجه داران و افراد متأهل استفاده خواهند نمود؟

رئیس کمیسیون نظام - سرلشکر همایونی

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه روز چهارشنبه ۳

اردیبهشت ماه ۱۳۴۸ با حضور نماینده دولت لایحه مربوط

به اصلاح قانون پرداخت کمک کرایه مسکن بدرجه

داران و افراد کادر ثابت و همردیفان آنان مشمول قانون

استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی را برای شور دوم

مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون نظام را در

این مورد تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس

شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - خسروی کردستانی

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟

(اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟

(نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم

خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند

(اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب به مجلس سنا

فرستاده میشود

۸- طرح و مذاکره در گزارش يك فوریتی کمیسیون کشور راجع به مبارزه با خطرات سیل

رئیس - گزارش يك فوریتی راجع به مبارزه با خطرات سیل مطرح است، فرائض میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۲۷ فروردین ماه ۱۳۴۸ با حضور آقای خسروانی وزیر کشور لایحه شماره ۴۷/۲۳۰۶۸/۲۳۰۶۷ دولت راجع به مبارزه با خطرات سیل را که شماره ۷۷۸ چاپ گردیده و فوریت آن در جلسه ۲۷/۱۲/۴۷ تصویب رسیده مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی شرح زیر تصویب کرد.
اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون مبارزه با خطرات سیل

ماده ۱- بمنظور حفظ جان و مال مردم از خطرات سیل و تأمین بهداشت عمومی وزارت کشور مکلف است بلافاصله پس از تصویب این قانون کلیه اقدامات لازم را برای حفظ و اصلاح و احداث مسیل و سیل بر گردان و کشیدن کانال و فاضل آب بعمل آورده و از کلیه اراضی و مستحدثات و ساختمانهای متعلق بدولت و مؤسسات یا اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی در هر نقطه که برای تأمین منظورهای مذکور ضرورت داشته باشد استفاده نموده و تصرف یا تملک کند و شهرداری مربوط خسارت آنرا بترتیب مقرر در این قانون بپردازد.

در هر نقطه که استفاده از اراضی و مستحدثات و ساختمانها طبق این قانون ضروری باشد کلیه مالکین و متصرفین مکلفند از تاریخ اخطار یا آگاهی شهرداری بر حسب اقتضا ظرف مدتی که حداکثر از یکماه بیشتر نخواهد بود اراضی و مستحدثات و ساختمان را در اختیار شهرداری قرار دهند و در غیر اینصورت از طرف شهرداری اقدام بتصرف یا تملک خواهد شد.

تبصره ۱- در صورتیکه اراضی مورد لزوم طبق مدارک بانقشهها و عکسهای هوایی موجود قبلا مسیل یا

در حريم قانونی آن بوده انعم از اینکه بایسر و یا ساختمانهایی در آنها احداث شده باشد و تا تاریخ اول اسفند ۱۳۴۷ در تصرف متجاوزین اصلی یا قائم مقام قهری آنان باقی مانده باشد مجازاً بتملك شهرداری در خواهد آمد ولی ذینفع میتوانند در صورتیکه مدعی حقی باشند بمراجع قانونی مراجعه نمایند.

تبصره ۲- در مورد اراضی و مستحدثات و ساختمانهاییکه طبق موازین قانونی بملکیت اشخاص در آمده باشد قبلا خسارت ناشی از تصرف و تملك شهرداری طبق تشخیص کمیسیونهای فنی که بموجب آئیننامه‌های که از طرف وزارت کشور تهیه و بتصویب هیئت دولت خواهد رسید تشکیل میشود تشخیص و ترتیب پرداخت آن داده خواهد شد، نظر کمیسیون قطعی خواهد بود.

خساراتیکه از طرف شهرداری به این قبیل اشخاص پرداخت میشود با تضمین دیر کرد بمأخذ قانونی از متجاوز اصلی با رعایت تبصره يك ماده ۱۳۴۸ قانون نوسازی و عمران شهری از طریق اجرای ثبت وصول خواهد شد.
ماده ۳- بمنظور کمک بتأمین هزینه‌های مورد نیاز برای اقدامات اجرائی مقرر در ماده يك انجمنهای شهر مکلفند عوارض مخصوصی بر اراضی و ساختمانها و مستحدثات و مؤسسات تولیدی و بازرگانی و حق کسب و پیشه و سایر منایمی که مقتضی بداند برقرار نمایند.

تبصره ۱- در صورت عدم پرداخت عوارض مزبور از طرف مؤدیان طرف مدتیکه از طرف شهرداری اعلام خواهد شد جریمه‌ای معادل عوارض مزبور نیز تعلق خواهد گرفت و نسبت بوصول آن طبق قانون شهرداریها عمل خواهد شد.

تبصره ۳- کلیه عواید حاصله منحصر آبرای مصارف مقرر در این قانون اختصاص داشته و در صورت تخلف در حکم تصرف غیر قانونی در اموال دولت میباشد.

ماده ۴- مصوبات انجمنهای شهر در اجرای این قانون پس از تأیید وزارت کشور بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

سیل بود و باعث خوشوقتی است اما هر وقت مشکلی برای کشور ما پیش آمد می‌کنند مسئولین وقت همان وقت بفکر می‌افتند که رفع مشکل بکنند در حالیکه این مشکل همیشه وجود داشته و اگر دولتهای وقت بموقع اقدام نمیکردند امروز مملکت ما مواجه با این همه خسارات نمیشد بخاطر م می‌آید که چند سال قبل که در خرمشهر بودم بعد از آنکه سیل سال ۱۳۳۳ خسارات زیادی وارد کرد مهندسین آمدند و وضع خرمشهر را دیدند و گفتند این شهر همیشه در معرض تهدید سیل و خطر طغیان آب هست و از آنسال شاید سال ۲۹، ۳۰ بود گزارشهای متعددی بدولت داده شد که برای خرمشهر سدسازی بشود و اگر از آنسال تا بحال که شاید ده دوازده سال است هر سال يك مقدار در اینمورد اقدام میکردند امروز باز خرمشهر گرفتار این بلیه نبود هکذا شهرهای دیگری که گرفتار این بلیه هستند این لایحه‌ای که امروز تقدیم شده صد در صد مورد موافقت تمام نمایندگان محترم میباشد زیرا همه علاقه‌مند هستند که نسبت به هموطنانشان مساعدت بشود و صدماتی را که دیده‌اند جبران بشود اما بنظر بنده لایحه يك قدری با دقت و حوصله تهیه نشده و درمان واقعی برای درد نیست در یکی دو هفته قبل که بمناسبتی خدمت جناب آقای خسروانی وزیر کشور رسیدم راجع بمطالبی در حوزه انتخابیه صحبت کردم دیدم خوشبختانه گفتند که زمان و فرصت لازم دارد که بشناسم و بکارهای وزارت کشور آشنا شوم. کما اینکه امروز که شما اسم دهلران و مهران را می‌برید من میدانم که کجاست و چه جور است و کجا واقع است این باعث خوشوقتی است که يك وزیر خودش اعتقاد دارد که باید مطالب را درک کند محل را بشناسد بمملکت آشنا شود من فکر میکنم سایر آقایان وزراء و مسئولین بلافاصله وقتی مصدر کاری شدند شروع میکنند به سخنرانی و صحبت و اصلاحاتی که عملی نمیشود و فکر میکنم که این لایحه نواقصی که دارد روی همان فرصت کمی است که بجناب آقای وزیر کشور داده شده که بتوانند با عمق بیشتری لایحه را تهیه کنند من در اینجا نواقص را که بنظر من میرسد بعرض میرسانم فکر میکنم در این لایحه آنچه بیشتر بنظر میرسد

ماده ۵- وزارت کشور مجاز است اجرای ماده يك را در خارج از محدوده شهرها و در روستاهای کشور در نقاطی که ضروری تشخیص دهد بمورد اجرا بگذارد.
ماده ۵- برای مبارزه با خطرات سیل و سایر حوادث طبیعی در سرتاسر مملکت وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی مکلف هستند کلیه امکانات خود را در اختیار وزارت کشور قرار دهند.

ماده ۶- آئین نامه ماده ۵ و سایر آئین نامه‌های اجرائی این قانون بوسیله وزارت کشور تهیه و بتصویب هیئت دولت خواهد رسید.
ماده ۷- این قانون بلافاصله پس از تصویب در نقاطی که از طرف وزارت کشور اعلام میشود بمورد اجرا گذاشته خواهد شد.
ماده ۸- وزارت کشور و شهرداریها مأور اجرای این قانون میباشدند.

مخبر کمیسیون کشور - کلا تر هر مزی گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی کمیسیون دادگستری در جلسه ۳۱ فروردین ماه ۱۳۴۸ با حضور آقای خسروانی وزیر کشور لایحه مبارزه با خطرات سیل را مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون کشور را در اینمورد تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی کمیسیون دارائی در جلسه ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۴۸ با حضور نماینده دولت لایحه مبارزه با خطرات سیل را مورد رسیدگی قرارداد و گزارش کمیسیون کشور را در اینمورد تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - خسروی کردستانی رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای ابوزر بفرمائید.
ابوزر - متأسفانه امسال بعلت قهر طبیعت حوادث سیل خسارات زیادی به کشور وارد گردید و به فرموده شاهنشاه بزرگ ما منافع باران معهداً بیش از خسارات

مربوط بپایتخت باشد چون مسأله سیل و جلوگیری از سیل کاری نیست که شهرداریهای کشور بتوانند انجام بدهند شما میدانید شهرداریهای کشور ما همه آقایان مستحضر هستند برای کارهای جاریه شان درآمد ندارند اغلب مقروض به سازمان برنامه و سازمانها و مؤسسات دیگر هستند سیلها اصلاً در شهر درست نمیشود عوارض بموجب قانون شهرداریها منحصر باید بمصرف خود مجوده شهر برسد (اخلاقی - مگر سیل بشهر نمیآید؟) سیل بشهر میآید ولی جایش در خارج شهر است و با درآمد شهری نمیشود جلوگیری کرد اجازه بدهید توضیح عرض میکنم فرض بفرمائید در منطقه صحنه و بیستون که چندین خانه از بین رفت اگر ما درآمد شهرداری صحنه و بیستون را حساب کنیم شاید ماهی چهار یا پنج هزار تومان است و اگر عوارضی نشود وضع کرد چگونه میتوان از سیل جلوگیری کرد با در مناطق آذربایجان احياناً در تهران ممکن است این عوارض به این حد باشد بهر حال اینجا تکلیف و وظیفه دولت است و من میدانم در اینجا چرا وزارت آب و برق ساکت نشسته آنجائیکه میتواند خسارت بگیرد و طایف آب را بهر نحو برای خودش تعبیر کند چرا کوتاه آمده یکی از وظایف عمده وزارت آب و برق این است که جلوگیری از سیل کند و خسارتیکه بمردم وارد میشود تادیه کند (صحیح است) بنابراین ما اینجا وزارت کشور و شهرداریها را بتهنائی مسئول قرار میدهیم این بنظر بنده ظالم است بخصوص با قوه ضعیفی که شهرداریهای کشور دارند کارهای جاریشان مواجه با اشکال خواهد شد حتماً لازم است که دولت يك برنامه دقیق معین بکند نقاط سیل گیر يك نقاط معین و مشخص است و همیشه همان نقاط بوده است اینها را باید مهندسین سازمان برنامه بروند بررسی کنند پروژه تهیه کنند میزان خرج را تعیین بکنند ولی از اینکه عوارض بگیریم ممکن است با این عوارض موفق نشویم آیا با این پول و با این برنامه و با این قانون از سیل جلوگیری میشود من تردید دارم غیر ممکن است بایستی بررسی شود مطالعه شود و به نقاط مختلف مملکت اکیپهایی بروند يك برنامه چند ساله تهیه کنند خرجش را معین کنند و به ملت ایران عرضه کنند البته همه با کمال اقتضار

حاضرند این پول را بپردازند يك مسأله دیگری که اشاره شد موضوع اراضی است که مسیل نبوده و بالاخره اراضی که مربوط به دولت بوده و اشخاصی غصب کردند مدنی است که مردم گرفتار این مطلب هستند البته این مربوط به پایتخت میشود (اخلاقی - همه شهرها همینطور است) بله همه شهرهای دیگر من فکر میکنم برای دولت میسر باشد که این مطلب را برای یکبار بیابند بمردم عرضه کنند اگر شهرداری نقشه ندارد باز در فکر و در ادعای این است که فلان منطقه را بدانند که مسیل بوده و اراضی غصبی بوده این را نمیشود نشست و برای آینده فکر کرد اگر دارند بیابند عرضه کنند روشن کنند يك روز بنام اراضی بند (ز) و يك روز بنام اراضی بند (ج) بنده این را نمی بینم جناب آقای خسروانی چون این موضوع يك نگرانی در مردم ایجاد کرده برای اشخاصی که رفته اند ۴۰۰،۳۰۰،۲۰۰،۱۰۰ متر يك خانه ساخته اند هر روز در معرض خطر هستند اقلاً روشن بشود و یکبار از این نقشه ها را بیاورند و بمردم ارائه کنند و اکنون من شنیده ام سازمان مسکن قانون دیگری میخواهد بیاورد باز قانون دیگری، مردمی که اینقدر معتقد و مطمئن هستند بدولت و به شاهنشاه مملکت احترام قائلند و مایلند در پیشرفت مملکت همه گونه مساعدت بکنند بایستی مطلبی از آنها مکتوم نماند کسانی که متجاوز هستند معرفی بشوند مناطق و عوارضی که هست اعلام کنند و برای یکبار تکلیف روشن بشود اینهمه مسأله است که در اجاع به این قسمت تکلیف مردم روشن بشود در قسمت تأمین هزینه هایی که برای این کار لازم است همانطور که در قسمت اول عرض کردم اگر جناب آقای وزیر کشور فرمودند که دولت کمک میکند و برنامه های اختصاصی شهرستان همگی تأمین و منظور شود ولی با این قانون و با این عوارض مخصوصاً میدانید که عوارض بحد اشباع رسیده است نوسازی میگردد، محل کسب می گیرند آنچه که ما خیال میکنیم که احتمالاً عوارض گرفته شود گرفته میشود و من که سالها در وزارت کشور کار کرده ام و اطلاع دارم خیلی مشکل میدانم عوارض تازه ای باب شود برای این منظور گرفته شود معین امکان موقفیت در پایتخت مملکت

ممکن است ولی در میان دو آب در صحنه در ایلام آنجا هائی که يك مقداری از بودجه های شهرداری ها را خودشان تقویت می کنند پس بنا بر این يك قانونی که میگردد مخصوصاً قانون باین مهمی من تقاضا میکنم اگر موافقت بفرمائید دولت و حزب محترم اکثریت موافق باشد الان دیگر آنچه که باید بشود شده و انشاء الله بخواست خداوند امیدی نیست برای آنکه سیلی در کار باشد لایحه برگردد در کمیسیون از فوریت صرف نظر شود و در کمال دقت و حوصله فرا کسیونهای سه حزب بنشینند بررسی کنند و يك قانون جامع و کاملی بدولت بدهند چون ما صد درصد جناب آقای خسروانی بانظر شما و رهبر مملکت برای تسکین آلام و همدردی با مردم آماده هستیم.

رئیس - آقای مصطفوی بفرمائید.
مصطفوی - با اجازه مقام ریاست با استحضار نمایندگان محترم مجلس میرسانم همانطور در موقعیکه این لایحه به مجلس تقدیم شد در جرگه کثیر الانشمار هم نوشته شد این قانون و این طرح يك طرح بتمام معنی انقلابی است که در اجرای انقلاب همه جانبه از طرف وزیر محترم کشور به مجلس تقدیم شده است بنده تصور میکنم بنابه جهت عهده فوریت این کار و اهمیت کار به همه نمایندگان محترم واضح و مبرهن است یکی از جهت اینکه واقماً برای ساختن مسیل و جلوگیری از خطر سیل بهیچ وجه من الوجوه به تمسج و معطل شدن و در چهار دیواری مقررات بیچ در پیچ قرار گرفتن معنی ندارد چون همه قسوانین برای آسایش و رفاه مردم است موضوع دوم بنظر بنده راجع به **تأمین** اراضی کسانی است که بحقوق عمومی تجاوز کرده اند مسیلها را برده اند و امروز مردم را گرفتار خطر سیل کرده اند بنظر بنده کمال عدالت در این است که اراضی این اشخاص گرفته شود و سیل بند و مسیل و تمام نیازمندیها معین بشود بنده خیال میکنم که جناب آقای ابوزر نماینده محترم که صحبت فرمودند مطالب ایشان جنبه مخالفت نداشت و بنظر موافق داشتند و بنده از ایشان کمال تشکر را دارم اما يك توضیحی در باره فرمایش ایشان دارم که شهرداریها اینکار را میتوانند

بکنند یا نه؟ میخواستم عرض کنم شهرداریها هم میتوانند اول شهرداریهای بزرگ که شهرداریهای بزرگ هستند شهرداریهایی که درآمد دارند و تمام هم میکنند و برای جلوگیری از خطر سیل اقدام میکنند شهرداریهای کوچک البته در این قانون چیزی ذکر نشده است که کمتهای عمومی که در اجرای این مهمی تمام شهرداریها کشور میکنند در این مورد بنده فکر فرمودم که در سیل برای يك شهر کوچک باشد آن شهر که چنان درآمدش کافی نباشد وزارت کشور که از همه جا حربه بگریزند دروازه ای به یروژه های عمرانی شهرداریها کمک میکند در این مورد هم کمک خواهد کرد و بهیچ حدی قانون این مطالب را منع نکرده است بنابرین همه شهرداریها میتوانند این مطلب را انجام بدهند فقط باید دختری که فاقد شهرداری است در آنجا هم درمورد تکلیف روشن کرده اند منتهی بنده موقعی که وارد مورد میشود پیشنهادی دارم که مخدج آنها از کج تأمین شود که البته اگر مورد توجه جناب آقای وزیر کشور و نمایندگان واقع بشود و تصویب بشود ممکن است تسهیلاتی برای روستاها باشد ولی بهر حال برای تقسیتی که شهرداری دارند ام از شهرهای کوچک با بزرگ امکان اجرای قانون فراهم است بنده خیال میکنم تمام مردم شهرستانها تمام مردم روستاها باین صبری منتظرند این لایحه را که دولت داده مردم با وجود وضع هوا که با نازاحتی و اضطراب بسر میبرند منتظرند که مجلس انقلابی باین لایحه رأی بدهد تا مردم از نگرانی و تشویش بیرون بیابند

رئیس - آقای خسروانی بفرمائید.
خسروانی (وزیر کشور) - با توضیحاتی که جناب مصطفوی دادند مطالب مفصل ندارم که بحضور جنابان آقایان و کلاً عرض کنم ولی توضیحاً اضافه میکنم لوايح در بعضی موارد ضرورت ایجاب میکند که با فوریت بنظر برسد شاید اگر کشور ما مثل چندین سال گذشته که خشکسالی بود و بارانی نبود و بهمان دلیل شاید بعضی از مسیلهای رشد و گرفته شد این قانون ضرورت پیدا نمیکرد ولی با بازنگریها و وسیله هایی که امسال بود و هنوز خیال نمیکم که ما باید انتظار داشته باشیم که موضوع

منتفی است (مهندس امدی- صبح - خطر سیل در بهار کمتر از زمستان است) بنده شخصاً واقعاً نمیتوانم پیش بینی کنم فردا یا یک ماه دیگر سیلی نخواهد آمد ولی در این جور مواقع پیش گیری بهتر از این است که بعداً برویم بکامک (صحیح است) روی این اصل بود که ضرورت این لایحه را خدمتتان عرض کردم و در مورد اینکه فرمودید شهردارها بتهنایی نمیتوانند این کار را بکنند ما از مردم کمک خواستیم برای یکمرتبه در جهت هائی که تعیین خواهد شد کمک بدهند حتماً توجه فرموده اید در ماده ۲ نوشته شده است که منحصر از درآمد این قانون کار خواهد شد نوشته شده است منظور کمک به تأمین هزینه های عمومی دولت و سایر مؤسسات کمک خواهند کرد ولی در این لایحه ملی خواستیم مردم هم سهم باشند و کمک کنند در مورد همکاری سایر دستگاهها همه دستگاههای دولتی بمنزله واحد هستند ولی با این وجود در ماده ۵ نظر جناب عالی تأمین است که برای مبارزه با خطر سیل سایر وزارتخانه ها تمام امکاناتشان را طبق آئین نامه ای که از طرف هیأت دولت خواهد گذشت تمام وزارتخانه ها امکاناتشان را در اختیار وزارت کشور خواهند گذاشت تصور میکنم با حسن نیتی که آقایان نمایندگان دارند و مخصوصاً بنده تشکر میکنم یکی دو نفر از نمایندگان افاییت که در کمیسیون بودند کوشش کردند چون يك لایحه ملی است و همه جانبه امیدوارم هر چه سریعتر بگذرد و میخواهیم زودتر مقدمات را آماده کنیم که لافل در پائیز نگرانیه وجود نداشته باشد

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست ؟ (اظهاری نشد) به ورود در شور مواد رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتن خواهند میگویم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول مطرح است قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - بمنظور حفظ جان و مال مردم از خطرات سیل و تأمین بهداشت عمومی وزارت کشور مکلف است بلافاصله پس از تصویب این قانون کلیه اقدامات لازم را برای حفظ و اصلاح و احداث مسیل و سیل بر گردان و کشیدن

کانال و فاضل آب بعمل آورده و از کلیه اراضی و مستعدنات و ساختمانهای متعلق بدیانت و مؤسسات یا اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی در هر نقطه که برای تأمین منظورهای مذکور ضرورت داشته باشد استفاده نموده و تصرف با تملك کند و شهرداری مربوط خسارت آنرا بر تریب مقرر در این قانون بردارد.

در هر نقطه که استفاده از اراضی و مستعدنات و ساختمانها طبق این قانون ضروری باشد کلیه مالکین و متصرفین مکلفند از تاریخ اخطار یا آگاهی شهرداری بر حسب اقتضا طرف مدتی که حد اکثر از یکماه بیشتر نخواهد بود اراضی و مستعدنات و ساختمانها را در اختیار شهرداری قرار دهند و در غیر اینصورت از طرف شهرداری اقدام بتصرف و یا تملك خواهد شد.

تبصره ۱ - در صورتیکه اراضی مورد لزوم طبق مدارک یا نقشه ها و عکسهای هوائی موجود قبلاً مسیل یا در حریم قانونی آن بوده اعم از اینکه باین وسیله ساختمانهایی در آنها احداث شده باشد و تا تاریخ اول اسفند ۱۳۴۷ در تصرف متجاوزین اصلی یا قائم مقام قهری آنان باقی مانده باشد مجاناً بتملك شهرداری در خواهد آمد ولی زیانها نمیتواند در صورتیکه مدعی حقی باشد بر ارجع قانونی مراجعه نماید.

تبصره ۲ - در مورد اراضی و مستعدنات و ساختمانهاییکه طبق موازین قانونی بملکیت اشخاص درآمده باشد قبلاً خسارت ناشی از تصرف و تملك شهرداری طبق تشخیص کمیسیونهای فنی که بموجب آئیننامه ای که از طرف وزارت کشور تهیه و تصویب هیئت دولت خواهد رسید تشکیل میشود تشخیص و ترتیب آن داده خواهد شد نظر کمیسیون قطعی خواهد بود.

خساراتیکه از طرف شهرداری به این قبیل اشخاص پرداخت میشود به انضمام زبان دیر کرد بماًخذ قانونی از متجاوز اصلی با رعایت تبصره يك ماده ۱۳ قانون نوسازی و عمران شهری از طریق اجرای ثبت وصول خواهد شد.

رئیس - در ماده اول نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)
مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی
محترماً پیشنهاد مینماید در ماده ۱ عبارت وزارت

کشور مکلف است به وزارتین کشور و آب و برق مکلف هستند الی آخر اصلاح گردد.

بالتقدیم احترام - ابوذر
رئیس - آقای ابوذر توضیحی دارید بفرمائید.
ابوذر - اگر جناب آقای وزیر کشور موافق هستند وزارت آب و برق که بموجب قانون مکلف باین امر هست در این ماده اضافه شود.

رئیس - آقای کلانتر همزنی بفرمائید.
کلانتر همزنی (مخبر کمیسیون کشور) راجع به این مطلب در کمیسیون هم بحث شده است که وزارت آب و برق هم مشارکت و مسئولیت مشترک داشته باشد ماده ۵ را که ملاحظه فرمائید که کلیه وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی مکلف هستند کلیه امکانات خود را در اختیار وزارت کشور قرار بدهند و نظر جناب عالی تأمین است.

رئیس - آقای ابوذر، نظرتان تأمین شد ؟ (ابوذر - بله) بنا بر این پیشنهاد بعدی قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی
در تبصره ۲ ماده يك عبارت به تصویب هیئت دولت خواهد رسید به تصویب کمیسیونهای کشور مجلسین اصلاح شود.
بالتقدیم احترام - ابوذر
رئیس - پیشنهاد دوم آقای ابوذر مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) آقای وزیر کشور جناب عالی نظری دارید ؟

خسروانی (وزیر کشور) - اگر نمایندگان محترم اینطور نظر بدهند از نظر بنده هم مانعی ندارد و اطمینان دارم کمیسیون آئین نامه را بزودی خواهند گذرانند.

رئیس - به پیشنهاد آقای ابوذر رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتن خواهند میگویم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)
ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید که در تبصره ۲ ماده ۱ قانون مبارزه

باخطرات سیل بعد از کلمات اجرای ثبت (بارای داد گاه) اضافه شود.
دکتر میرعلاء
رئیس - آقایان دکتر میرعلاء بفرمائید.

دکتر میرعلاء - عرض کنم بنده پس از اینکه باید تشکر کنم از آقای خسروانی راجع به اصل لایحه در موضوع را خواستم تذکر بدهم یکی موضوع نقشه های هوائی است که فعلاً بخصوص در شهرداری تهران موجود است و امروز که این قانون روی این نقشه ها سندیت پیدا میکند يك تربیتی داده شود که نقشه ها روی اصول صحیحی باشد و روی پیشنهاد بنده موضوعی پیش خواهد آمد به این ترتیب که اصولاً اراضی که بوسیله عده ای غصب شده ممکن است چندین دست بگردد و ساختمانهایی در آنها شده که بعداً شهرداری آنها را میگیرد ولی این قدرت شهرداری داده میشود که بوسیله اجرا از متصرف اولیه بگیرد و در اینجا متصرف اولیه ممکن است يك آدمی باشد که قادر بر پرداخت يك چنین وجهی نباشد ولی احتمال اینهم هست که کسانی ۲۰۰ متر یا ۳۰۰ متر زمین اتفاقاً در این مسیله داشته اند حالا بهر نحوی به اینها فروخته شده مثلاً بقیمت ارزان فروخته باشند بعداً کسی يك میلیون تومان در آنجا ساختمان کرده باشد اگر بعداً شهرداری بخواهد برای این اشخاص اجرائیه صادر کند اینها که مادام العمر در زندان ثبت باقی خواهند ماند اینجا برای این اشخاص شهرداری این اجازه داده بشود در صورتیکه صلاح بدانند از اجرای ثبت استفاده کنند و در صورتیکه لازم بدانند بداد گاه مراجعه بشود و رأی محکمه در اینجا حاکم باشد (دکتر متین - رسیدگی داد گاه مدت ها طول میکشده موضوع خلع بد از مسیل است) در این مورد شهرداری کار خودش را میکنند اگر يك کسی ۲۰۰ متر زمین داشت و متری ۱۰ تومان فروخته بود و يك کسی آمد يك میلیون تومان خرج کرد بعد شهرداری آمد و يك میلیون تومان اجرائیه صادر کرد این شخص يك عمر در زندان میماند در حالیکه تقصیری ندارد شما میتوانید شهرداری اختیار بدهید که بتواند با اجرا بگیرد و یا بتواند بداد گاه مراجعه کند شما نمیتوانید يك کسی را برای ده هزار تومان برای همیشه در زندان ثبت نگاهدارد

رئیس - آقای ابوذر، نظرتان تأمین شد ؟ (ابوذر - بله) بنا بر این پیشنهاد بعدی قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)
مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی
در تبصره ۲ ماده يك عبارت به تصویب هیئت دولت خواهد رسید به تصویب کمیسیونهای کشور مجلسین اصلاح شود.
بالتقدیم احترام - ابوذر
رئیس - پیشنهاد دوم آقای ابوذر مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) آقای وزیر کشور جناب عالی نظری دارید ؟
خسروانی (وزیر کشور) - اگر نمایندگان محترم اینطور نظر بدهند از نظر بنده هم مانعی ندارد و اطمینان دارم کمیسیون آئین نامه را بزودی خواهند گذرانند.
رئیس - به پیشنهاد آقای ابوذر رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتن خواهند میگویم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)
ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید که در تبصره ۲ ماده ۱ قانون مبارزه

رئیس - نسبت به پیشنهاد آقای دکتر میرعلاء نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به پیشنهاد آقای دکتر میرعلاء رأی میگیریم خانها و آقایان بیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (عده گمنی برخاستند) تصویب نشد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در تبصره دو ماده يك در سطر سوم کلمه (فنی) حذف و بجای تصویب هیئت وزیران در سطر چهارم نوشته شود: تصویب کمیسیونهای کشور (مجلسین) دکتر الموتی

رئیس - آقای دکتر الموتی این پیشنهاد شبیه پیشنهاد آقای ابوزر است که تصویب شد.

دکتر الموتی - پس گرفتم.

رئیس - پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در مورد لایحه مبارزه با خطرات سیل پیشنهاد مینماید ماده ۱ سطر ششم عبارت (و شهرداری مربوط خسارت آن را به ترتیب مقرر در این قانون بپردازد) حذف و عبارت زیر جانشین آن گردد در نقاطیکه شهرداری وجود دارد اراضی و مستحدثات و ساختمانهای مورد تصرف با تملک از طرف وزارت کشور در اختیار شهرداری قرار خواهد گرفت تا شهرداری خسارت مربوط را به ترتیب مقرر در این قانون بپردازد.

رئیس - آقای دکتر یزدان پناه فرمائید.

دکتر یزدان پناه - در ماده يك باین شکل نوشته شده است که بمنظور احداث یا تکمیل یا احیای مسیل وزارت کشور حق داشته باشد اراضی یا مستحدثات یا ساختمان را تملک یا تصرف بکند و شهرداری خسارت مربوطه را طبق قانون بپردازد مطلقاً و فنی وزارت کشور تصرف یا تملک میکند باید شهرداری انتقال بدهد بعد از آنکه شهرداری متصرف با تملک خسارت را بپردازد و الا نمیتواند یک ملک را وزارت کشور تصرف کند و خسارت را شهرداری بپردازد این بود که بنده پیشنهادی کردم و ماده را باین صورت نوشتم که اگر در جایی شهرداری وجود داشته باشد وقتیکه

از طرف وزارت کشور تملک یا تصرف شد و اگذار بشود شهرداری و آنوقت شهرداری خسارت را طبق مقررات قانون بپردازد.

رئیس - نسبت به پیشنهاد آقای دکتر یزدان پناه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم باین پیشنهاد خانها و آقایان بیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میشود.

در تبصره ۲ ماده ۲ در سطر چهار خسارت (تصویب هیئت دولت) باین شرح اصلاح بشود:

(تصویب کمیسیونهای کشور دادگستری مجلسین) فراکسیون پارلمانی حزب مردم - رامبد

رئیس - نظیر این پیشنهاد که قبلاً تصویب شده است

آقایان هم موافقت که تنها کمیسیون کشور باشد پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد مینماید.

در تبصره ۲ ماده ۱

۳ سطر آخر (خساراتیکه از طرف شهرداری الی آخر) حذف شود.

فراکسیون پارلمانی حزب مردم - رامبد

رئیس - آقای رامبد فرمائید.

رامبد - ما در هر لایحه باید بدانیم که منظور از اجرای این لایحه چیست در این لایحه آنچه که چند دقیقه قبل با آقای وزیر کشور من صحبت میکردم نظر این است که قبل از رسیدن پائیز لاقول بعد از قرضها تملک و تسامح و وظیفه شناسی يك بار دوات بیاید بوظیفه خود عمل کند و لاقول یا بخشش را از سیل محفوظ نگاهدارد بنده هم به مبتکر فکر و تصویب کنندگان این قانون تبریک میگویم اما وقتی ما بخواهیم بدنبال این هدف برویم می بینیم مسئولین امر نداشتن قانون را نمیتوانند بهانه قرار بدهند این جزو وظیفه شهرداری است و طبعاً شهری که بیست مال انجمن شهر نداشته وظیفه قائم مقام انجمن شهر یعنی

وزارت کشور بوده که تمام اقدامات را برای جلوگیری از سیل و جلوگیری از خطرات آن بکنند یعنی اگر قانون نباشد نباید بکنند این اصلاحی و وظایف خیلی بین و روشن دستگاه شهرداری است اما در این کار آمدیم يك چیز دیگر را فاطمی کردیم آن مطلب اصلاحی باین موضوع ندارد مطلب این است که در تهران با هر جابجایی برای حفظ يك شهر باید کانال کشیده شود سیل بند کشیده شود تمام اقدامات بشود خانه هم مال هر کس مال هر مؤسسه است باید بدون نزدیک در اختیار سازمانهای مسئول قرار بگیرد و کار سیل بند درست بشود اما بیائیم سر مطلب دوم موضوع اینست که تملک این زمین چگونه بوده این يك بحثی است یکی خارج از موضوع کانال کشی و جلوگیری سیل گرفتن اگر کسانی با اعمال خود باعث شده اند که سیل های اصلی گرفته شده و شهری در خطر سیل قرار بگیرد این در هر حال تعقیب لازم دارد تشبیه لازم دارد حالا کانالی که وزارت کشور میکشد در این مسیل باشد نباشد آن زمین - خوار را مبری نمیکند اما اگر زمینی که در مسیر این مسیل قرار میگیرد مال اشخاص باشد ولی ضمناً طبق یکی از مواردی که اشاره کردم دولت بتواند ادعا کند که این مسیل يك روزی مال دولت بوده بیایند چهارده پشت قبل را بگردند به بینند دفعه اول این را کی انتقال داده و آن شخص حالا چند استخوان پوسانده و شاید هم بلا وارث بوده و شاید هیچ وقت اجرا نشود بصرف اینکه ما این عبارت را گذاشتیم که اگر کانالی که وزارت کشور میکشد از محلی عبور کرد که يك روزی مال دولت بوده دولت باید برود خسارت را از دست اول بگیرد میدانید نتیجه اش چیست نتیجه اش این میشود که تمام مسیل خوارها و تمام آنهایی که سوء استفاده از این طریق کرده اند آنها مبری میشوند فقط آن يك نفری که تصادفاً در مسیر يك کانال ۱۰ متری قرار گرفته آن را میروند از چهل سال قبل تحقیق میکنند که ثبت دهنده اولی کی بوده که آنهم وجود ندارد بیاید پولش را بدهد بنده کوتاه میکنم و از جناب آقای وزیر کشور يك تقاضا دارم مطلب را تفسیر میکنم اگر در مملکت ما معتقدیم چنانکه مسیل بوده کسی حق معامله نداشته اول

دوات را بیایند بچسبید خانه هایی که امروز در دره های عباس آباد ساخته شده و سه میلیون مردم را در معرض تهدید سیل قرار داده مسئولش کیست؟ ما فقط خواهیم رفت کشاورزی را که ته ذره يك هکتار زمین داشته که کندم زار بوده از اجدادش بهش رسیده و با تباہی و همکاری و سوء استفاده ما مورین مز بوطه آنجا را ثبت داده و متری دو ربال فروخته و بوسیله دلالت این زمین متری صد تومان رسیده میرویم برای این کشاورز بیست و هشت میلیون تومان اجرائیه صادر میکنیم آنوقت وزیر دادگستری آینه میآید يك لایحه ای شبیه لایحه آزاد کردن مجرمین حمل مواد مخدر میآورد بنا بر این استدعای بنده از جناب آقای وزیر کشور این است با وعده ای که توأم با عمل باشد بفرمایند يك لایحه جامع و کاملی برای احقاق حق دولت در مقابل زمین خوارها بیآورند و آنرا با فوریتی که فردا دارد سیل میآید فاطمی نکنند گرچه جناب آقای خسروانی شما مسئول نبودید ولی دولت شما مسئول بوده و مسئولیت مشترک داشتید همین امروز صبح هنوز روی میز من هست لایحه ای که در گذشته برای سیل بند تهران آوردند و با همین تعجیلها و سلام و صلوات ها در سال ۱۳۴۴ ما تصویب کردیم برای سیل بندها و تعجیلش فقط در حدود همین ادامه دادن جلسه تا نیم بعد از ظهرها بود چهار سال گذشت چه کردید من نمی گویم شما هم مثل آنها عمل میکنید و میگویم شما تا پائیز سیل بند میسازید ولی بیایند مطلب را تملیق بمحال نکنید دولت زمینی دارد مدر کنی دارد عدلیه ای دارد وزیر دادگستری دارد کافی نیست لایحه جدید بیآورید احقاق حق دولت بشود نه اینکه بیائیم بگوئیم همین محلی که الان میجوایم سیل را رد کنیم از جایی عبور کرد که آن زمین را احتمال دادیم مال دولت است برویم از هشت پشت قبل از آن یکی تنها وصول کنیم و صدها کسان دیگر که صدها میلیون تومان سوء استفاده کردند تیرنه بشوند و آن اجرائی هم که برای آن يك نفر صادر کنیم چون خیلی بی منطق و مطالعه وسطجی است هیچ وقت برای شما پولی نخواهد شد بنا بر این بنده به اصل لایحه حرفی ندارم و در این مورد استدعا میکنم خود شما قضاوت

کمید اگر عرض بنده مورد قبول است بدان توجهی کنید
رئیس - پیشنهاد آقای رامبد مطرح است آقای
دکتر دادفر مخالفت فرمائید

دکتر دادفر - فرمایشی که همکار محترم جناب
آقای رامبد فرمودند بیشتر باصل لایحه و مسئله مبارزه با
سیل و مسئولیت دولت در سنوات گذشته ارتباط پیدا خواهد
کرد و در آن مورد بنده جواب عرض نمیکنم ولی در این
مورد که وصول نخواهد شد ما هم میدانیم که وصول نخواهد
شد (احسنت احسنت) اما چرا؟ برای پولش نیست اینکه
فرمودید هفت استخوان بوسانده این فقط در تهران است
که این مسایل متری صدود بیست تومان قیمت پیدا کرده
دهات و روستاها این وضع را ندارد آنهم از شهریور ۲۰
تا این طرف است بنابراین تمام مسایلهائی که در تهران با آن
ها تجاوز شده است از صاحبان و متجاوزینش شاید ۵ درصد
مردمانند چدرسد که استخوان بوسانده باشند و اگر هم
مردمانند باید در این مملکت این ضابطه باشد که اگر
روزی بر اثر گرفتاری مملکت يك کسی کار خلافی کرد و
مال دولت را برد و خورد باید بدانند خودش و ورثه اش
جوابگو در قبال ملت خواهند بود (پردلی - هر کاری کرده
با دست ما مورین دولت کرده) دوم در تبصره اول اگر
توجه فرمائید نوشته است اراضی مورد لزوم طبق مدارک
یا نقشهها و عکسهای هوایی موجود قبلا مسیله یا در حریم
قانونی آن بوده اینها تصرف میشوند و طرف هم حق
دارد به مراجع قانونی مراجعه کند و در تبصره ۲ نوشته است
خسارات ناشی از تصرف و تملك از طرف شهرداری به این
قبیل اشخاص پرداخت میشود بنابراین هیچگونه خطری
وجود ندارد منتهی وقتی شهرداری آمد زمینی را که مسیله
بود و بموجب تبصره يك ثابت شده پولش را میبرد از آن
متجاوز اصلی میگیرد و ادعا میکند تازه آن متجاوز اصلی
حق مراجعه به مراجع اصلی یا به دادگاه را دارد بنابراین
جناب عالی توجه فرمائید برای مبارزه با امر مسیله ما
قانون داریم اما در اینکه این مسیله را میخواهند بسازند
این قانون محدود میشود به آن اراضی که در اجرای این
قانون مورد لزوم است و در تهران که الان کانالهايش تصرف
شده شهرداری میلیونها پول بدهد بعد بگويد وزارت آبادانی

و مسکن برود با قانون بند (ز) آنرا وصول کنند در اجرای
این قانون اگر کسی زمینی داشت حقی داشت بهش میدهند
مال دولت نبود پول ملك و خسارت اعیانی را هم دولت
میپردازد و اگر در دست دوم و سوم که شهرداری تازه از
آن متجاوز اصلی حق دارد به مراجع قانونی مراجعه میکند
و اگر حق داشته باشد رفع نگرانی از او میشود به این
ترتیب يك فلسفه عمیق دیگری هم دارد و آن این است
که مردم خیال نکنند تا بمحض اینکه دولت یوار کشیدند
و دولت معامله صوری کردند میشود اراضی و اموال را از هم
رایع هم گذرانند و آنوقت هم نمیتوانند کاری بکنند درده
سال قبل يك کسی آمده زنگی کرده و در همان موقع هم به
اولادش داده و الان نمیشود کاری کرد و لااقل اگر وزارت
کشور نتواند از این پول وصول کند يك نگرانی خاطر
برای متجاوزین اصلی باقی میماند و این جلوگیری از
این میشود که در آینده این مطلب پیش میاید که دیگر
کسی بفکر این کار نیافتد و من تصور میکنم اگر نتوانست
پولی بگیرد این نگرانی را دارد اما در مسئله سیل تصدیق
میفرمائید چه این قضیه در تهران و شهرستانها این مسائل
در حضور وزیر کشور بحث شد و آنها با کمک شهرداریها
از حالا تا پانز در سرتاسر مملکت قابل عمل نیست آن
مناطقیکه واقفا فوریت دارد با صرف هزینه های کمی میشود
کارهای اساسی کرد که از سیلها ای ناگهانی جلوگیری شود
و ممکن است این کار تا پانز تمام بشود ولی برای تمامی
مملکت مطالعات عمیقی بشود و خواهد شد و این لایحه
برای مبارزه فوری با سیل است و برای مبارزه با سیل
در سطح مملکت مطالعات عمیقی دولت در سطح مملکت
خواهد کرد و اگر احتیاج بقانون داشت خواهد آورد و
میخواستم عرض کنم اگر حق باشد در صورتیکه بحق کسی
که ذبح بود صدمه ای نخواهد خورد مطمئن باشید کسی
اجحاف نمیشود و اگر کسی تجاوز کرده از او خواهند
گرفت که دیگر تجاوز نکند

رئیس - آقای رامبد متقاعد شدید؟

رامبد - بنده فرمایشات آقای دکتر دادفر
قبل از اینکه پیشنهاد بدهم وافق بودم

رئیس - پیشنهاد آقای رامبد بیکبار دیگر قرائت
میشود

(بشرح سابق خوانده شد)

رئیس - به پیشنهاد آقای رامبد رأی میگیریم خواهش
میکنم خانمها و آقایانیکه با این پیشنهاد موافقت قیام
نفرمایند (چند نفری برخاستند) تصویب نشد پیشنهاد
دیگر قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در تبصره ۲ ماده ۱ لایحه جلوگیری
از خطر سیل پس از کلمه (مستحذات) اضافه شود (و
ساختمانهای موضوع تبصره ۱ در صورتیکه الی آخر ...)
مصطفوی نائینی

رئیس - آقای مصطفوی فرمائید

مصطفوی نائینی - عرض کنم اراضی که ممکن
است مورد احتیاج برای سیل بند باشد از سه نوع خارج
نیست یکی اراضی که افراد زمینخوار تجاوز کرده اند و
هنوز در دست اول باوراث قهری باقیست که در تبصره يك
حکم کرده و تکلیف روشن است در تبصره دوم بنده آنچه
میبینم حاکم به اراضی است که در ماهیت بصورت تجاوز در
آمده ولی در دست اشخاصی است که خریدارند يك اراضی
ناثلی هم هست که هیچوقت بطور تجاوز بدست نیامده یعنی
ممکن است سالهای سال بطور ارثی از کسی بکس دیگر
رسیده باشد و هیچوقت مسیله نبوده ولی امروز مورد احتیاج
فوری و فوریست که کانال بکشند و وسیله درست کنند بنده
تبصره سه پیشنهاد کردم که تکلیف آن اراضی معلوم باشد
که دولت اقدام برای تملك کند ولی در تبصره ۲ این عبارت
را اضافه کنید که موضوع روشن بشود در مورد اراضی و
مستحذات تبصره يك در صورتیکه طبق موازین قانون
بملکیت اشخاص درآمده باشد پیشنهاد بنده اینست که
تبصره ۲ بطور وضوح معلوم شود که مربوط بکدام دسته
است و اگر جناب آقای وزیر کشور موافق باشند خواهش
میکنم نمایندگان هم موافقت فرمایند تا تصویب شود

رئیس - نسبت به پیشنهاد آقای مصطفوی نظری نیست؟

(اظهاری نشد) رأی میگیریم به پیشنهاد آقای مصطفوی

خواهش میکنم خانهها و آقایانیکه موافقت قیام نفرمایند
(اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهاد بعدی قرائت میشود
(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در آخر تبصره ۱ ماده ۱ جمله زیر
اضافه شود در هر حال این موضوع مانع عملیات وزارت کشور
و شهرداری نخواهد شد . با تقدیم احترام . مهندس عترت
رئیس - آقای مهندس عترت فرمائید

مهندس عترت - در آخر تبصره يك ماده ۱ اضافه
شده است زینفع میتوان در صورتیکه مدعی حقی باشد
به مراجع قانونی مراجعه کند با توجه به مبتدای این تبصره
که ذکر شده که در اراضی مورد لزوم طبق مدارک و نقشه
و عکسهای هوایی موجود قبلا مسیله یا در حریم قانونی آن بود
میتواند شهرداری تملك کند با توجه به قوانینی که ما داریم
امکان دارد عملیات شهرداری را در موقعیکه میخواهند
عملیات اجرائی بکنند متوقف کنند بنظر بنده اگر این
جمله اضافه شود دست شهرداری باز خواهد بود و بوسیله
دستگاه قضائی دیگر نمیشود جلوی کار شهرداری را
گرفت در هر حال این موضوع اخیر مانع عملیات اجرائی
نخواهد بود و بوسیله دادگاهها نمیتوانند جلوی کار را
بگیرند

رئیس - آقای رامبد مخالفتی فرمائید

رامبد - خیلی بهتر بود که توأم با این فوریت و
عجله يك جمله ای در لایحه دولت میبود که طبق مطالعاتی
که شده نقشه اینکه برای مسیر سیل تهیه شده و موجود
است ، ما چنین خواهیم کرد و چنان ولی این مطلب اگر
هم باشد قطعاً جناب وزیر کشور توجه خواهند فرمود
طبیعتاً مجلس اطلاعاتی ندارد و حالا جناب مهندس عترت
که چنین پیشنهادی میکند باید دومطلب را تعیین کنند
اگر نمایندگان مردم صحبت میکنند و برای حفظ جان اهالی
شهر توأم با این باید بلافاصله بگویند بعد از این که نقشه و
مسیر تعیین شد آنوقت آن صاحب زمین بیاید که هیچ اقدامش
باعث جلوگیری از اقدامات شهرداری نباشد اما اینکه
آنچنان انجمن شهری که شما بهتر از من میدانید چطور

انتخاب شدند (از چند نفر از نمایندگان - خوب انتخاب شدند) از تعصبات پیداست شما بهتر از من میدانید و آنچنان کسی که آنجا نشسته شما آنوقت به نمایندگی مردم اینجا پیشنهاد میکنند که اگر زمین کسی را گرفتند بدون اینکه تکلیف اقدام روی زمین و کشیدن کانال و هیچ چیز تعیین شده باشد هیچگونه حقی هم ندارد بنده خواهش میکنم در ردیف معاملات فوق العاده کشاورزی به سبب سمت فعلی نان یک قدری هم توجه به مباحث حقوقی بکنید آنجا اینکه منافع همگانی در کار است باید منافع فرد را فدای خودمان آنجا که غرض خصوصی شهر دار با خدای نکرده انجمن شهر تحمیلی در کار است ملت و افراد مقدم بر نظر خصوصی است (صحیح است - احسن)

رئیس - نظر دیگری نسبت به پیشنهاد آقای مهندس عترت نیست؟
نمایندگان - پس گرفتند
رئیس - آقای مهندس عترت پیشنهادتان را پس گرفتید؟

مهندس عترت - بلی پس گرفتم.

رئیس - پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید عبارت زیر به آخر تبصره يك اضافه شود.

در صورتیکه نسبت به این قبیل اراضی و مستحدثات بعد از تاریخ اول اسفند ماه ۱۳۴۷ نقل و انتقالاتی داده شده باشد انتقال دهنده متجاوز مسئول جبران خسارت انتقال گیرندگان خواهد بود
فخر طباطبائی
رئیس - آقای فخر طباطبائی بفرمائید.

فخر طباطبائی - پیشنهادی که بنده تقدیم کردم با توجه به تبصره يك بود و پیشنهاد دیگری هم داده بودم در تبصره يك که (از تاریخ اول اسفند ۱۳۴۷) حذف و بجایش این تبصره باشد البته آن پیشنهاد حذف را که قرائت فرمودند خواستم این توضیح را خدمت آقایان عرض کرده باشم موضوع تبصره يك بطور خلاصه آنطور که من استفاده و استنباط کردم آن است که اشخاصیکه طبق آن نقشه هوایی

و موازینیکه در این تبصره قید شده متجاوز تلقی بشوند اینها را مجاناً بگیرند اراضی را که برای استفاده لازم دارد و ممکن است اشخاصی باشند که بمحض اینکه استحضار داشته باشند از تاریخ ۱۳۴۷ معاملاتی انجام داده باشند بنا بر این این تاریخ اول اسفند ۱۳۴۷ را در متن تبصره قید کردند ولی آن منظوری را که داشتند بنظر من نمیرساند چرا؟ برای اینکه اگر تبصره باین کیفیت باشد نوشته است اشخاص ذینفع میتوانند مراجعه کنند اشخاص ذینفع یعنی هم اشخاص انتقال گیرنده و هم اشخاص انتقال دهنده هر دو را میرساند که بمراجع قانونی مراجعه کنند تکلیف معین نیست این را بنده در پیشنهاد اول تقدیم کردم که از تاریخ اول اسفند ۱۳۴۷ حذف بشود که بعد قرائت میفرمائید و بعد در آخر این تبصره اضافه شود که انتقال گیرندگان از این اشخاص اینها مسئول جبران خسارت همان اشخاص انتقال دهنده هستند، به آنها باید مراجعه کنند و نه بمقامات و وزارت کشور و بمقامات مربوطه اگر برای جبران خسارتشان مراجعه کنند تکلیفشان روشن نمیشود اشخاصی بوده اند که بعد آن بد صخیج نبود و به اصطلاح قانونی از يك فروشنده صحیحی نبود و اینها مستحق للغير در آمده حالا شهرداری

آمده گفته این ملك مال خودش است (مرقنوی - طبق سند مالکیت و استعلام از ثبت رفته و خریده حالا بگویند صحیح نیست) مثل اینکه جناب عالی به عراض قبلی من توجه نکردید همین تبصره که نوشته شده از اول اسفند ۱۳۴۷ بنا بر این بهتر طبق اشخاصی که انتقال بدهند این قبیل رقبات را اینها را قید کرده که ذینفع مراجعه بمراجع بکنند و هیچ حقی ندارند که جبران خسارت بکنند و حال آنکه این اشخاص ممکن است معاملاتشان صوری نباشد يك اشخاص بعد از ۱۳۴۷ رفته اند و خریده اند اینها باید بکجا مراجعه کنند؟ لافل تکلیف اینها باید معین باشد آن شخص که باین فرورخته و سالی هم نگذشته آن شخص فروشنده مسئول باشد من هیچ اضرائی ندارم باین کیفیت تصویب بشود حق اشخاصی که هیچ اطلاعی نداشتند اینجا مسیله است و بفرمائید حضرات عالی سند مالکیت داشته حالا چون تاریخش از اول اسفند به بعد

بود از اینجا رانده از آنجا مالزده انتقال هم نمیتواند بدهد این بود عراض بنده چون این مطلب بنظر بنده رسید اگر قبول بفرمائید آن تبصره قائم مقام این باشد
رئیس - در پیشنهادتان نوشته اید ماده ۲ با اجازه به ماده يك اصلاح میکنیم و پیشنهاد حذف قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

در تبصره ۱ ماده ۱ - سطر سوم عبارت (از تاریخ اول اسفند ۱۳۴۷) حذف شود.

فراکسیون پارلمانی حزب مردم

فخر طباطبائی - رامید

رئیس - با توضیحی که دادند نظر مخالفی نیست؟ (تظاری نشد) - به پیشنهاد آقای فخر طباطبائی رأی میگیریم خانه ها و آقا با اینکه موافقت خواهند خواش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید عبارت زیر به آخر تبصره يك اضافه شود در صورتیکه نسبت به این قبیل اراضی و مستحدثات بعد از تاریخ اول اسفند ماه ۱۳۴۷ نقل و انتقالاتی داده شده باشند انتقال دهنده متجاوز مسئول جبران خسارت انتقال گیرندگان خواهد بود
فخر طباطبائی

رئیس - در باره این پیشنهاد آقای فخر طباطبائی قبلاً توضیح داده اند آقای دکتر دادفر مخالفت بفرمائید.

دکتر دادفر - بنده تصور میکنم که با تصویب پیشنهاد اول جناب آقای فخر طباطبائی خودشان برای اضافه دوم که اول اسفند ۱۳۴۷ را ذکر کردند دیگر مجملی نمیبیند یعنی دیگر لزومی ندارد.

فخر طباطبائی - پیشنهادم را پس گرفتم.

رئیس - آقای فخر طباطبائی پیشنهادتان را پس گرفتند. پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد مینماید تبصره ۳ بماده ۱ اضافه شود
تبصره ۳ - اراضی و مستحدثات و ساختمانهای

مورد لزوم جهت اجرای این قانون که در همین آن صورت تجاوز نیست بنامه طبق آئین نامه دولت تبصره ۳ در زمین و تصرف و نمات شهر دارها داخله آمد و بهی آن طرف شهر داری محل پرداخت خواهد شد

مصطفوی

رئیس - آقای مصطفوی بفرمائید

مصطفوی - توضیحی که در تبصره ۳ در زمین اراضی سه نوع است یکی اراضی که در گذشته بوده اند و بدست خودشان با قائم مقامه های قبلیشان است و یکی است که اشخاص را مورثان قبلی از این مستحدثات بدست اول خریده اند اولی در تبصره اول تکلیف معین شده دوم هم در تبصره ۲ تکلیف روشن شده و بنده آنجا تکلیف روشن نشده و بصورت تجاوز بدست بنده مثل شخص است (شیخ الاسلامی - قسمت اول تبصره ۳ این نظر تدبیر کرده) ولی الآن برای جلوگیری از خصم سبب لزوم است که بقوربت و آن در تمک شهربانیه در بیاید چون در ساختن مسیله باید مورد استفاده قرار بگیرد اگر این را بخواهند طبق قانون توسعه معیار بازرنامه نوسازی رفتار کنند فرصت از دست میرود و در نتیجه کار تاخیر می افتد بنده پیشنهاد کردم در مورد این قبیل اراضی هم شهر دارها و دولت طبق آئین نامه ای که در تبصره گفته شده این اراضی را ارزیابی بکنند و تمک شهربانیه در بیاید جناب وزیر کشور اگر تبصره را کافی میدانید پیشنهادم را پس بگیرم

رئیس - آقای خسروانی بفرمائید

خسروانی (وزیر کشور) - تصور میکنم نظر جناب مصطفوی را قانون نوسازی و توسعه معیار تأمین کرده است ولی مطلبی را که میخواستم حضور نمایندگان عرض کنم با حذف اول اسفند ۱۳۴۷ اشکالی پیش می آید که بنده تصور میکنم که نظر پیشنهاد کنندگان محترم موسابر نمایندگان یا حذف آن جمله این خواهد شد که از امروز مسیله خواران که میلیونها متر زمین را خورده اند شروع میکنند این زمین ها را به دیگری منتقل کردن و طبق تبصره ماده ۲ دولت باید این پولها را بپردازد این اشکال در اینجا پیش می آید استدعا دارم بنحوی که مقتضی میدانید رفع این اشکال را بکنید

خیال میکنم که اجازه بفرمائید بقیه این لایحه به جلسه روز سه شنبه موکول بشود بنابراین دستور جلسه آینده بقیه این لایحه میباشد. با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز سه شنبه خواهد بود.

(جلسه ساعت يك و پنج دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - **عبدالله ریاضی**

رئیس - آقای فخر طباطبائی بفرمائید.
فخر طباطبائی - بنده پیشنهادی که در تبصره داده بودم با توجه بهمین امر بود متأسفانه خود آقایان نمایندگان با این امر مخالفت کردند پیشنهادی که بنده داده بودم جامع بود.

رئیس - آقای مصطفوی شما متقاعد شدید ؟

مصطفوی - بلی ، پیشنهادم رایس میکنم .

۹- تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه

رئیس - چون ۴ ساعت وقت امروز تمام شده بنده